

**ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
“ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ”**

**Консолидовани финансијски извештаји
31. децембар 2008. године и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 3
Консолидовани биланс успеха	4
Консолидовани биланс стања	5
Консолидовани извештај о променама на капиталу	6
Консолидовани извештај о токовима готовине	7
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	8 - 67

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

УПРАВНОМ ОДБОРУ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ, БЕОГРАД

Обавили смо ревизију консолидованих финансијских извештаја (страна 4 до 67) Јавног предузећа Електропривреда Србије, Београд (у даљем тексту: “ЈП ЕПС” или “Предузеће”), који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2008. године, и одговарајући консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију консолидованих финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним консолидованим финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да консолидовани финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у консолидованим финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију консолидованих финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације консолидованих финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

УПРАВНОМ ОДБОРУ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ, БЕОГРАД (наставак)

Основе за мишљење са резервом

Као што је обелодањено у напмени 46. уз финансијске извештаје, Предузеће је извршило исправку грешке из претходне године на терет акумулираног губитка на дан 31. децембра 2007. године у укупном износу од 4,289,409 хиљада динара, од чега се највећи део у износу од 3,386,063 хиљаде динара односи на корекцију ефеката процене основних средстава. У приложеним финансијским извештајима, Предузеће је извршило само прерачун и корекцију позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2007. године као упоредни извештајни период. Примењени рачуноводствени третман наведених корекција одступа од захтева Међународног рачуноводственог стандарда (МРС) 8 „Рачуноводствене политике, промене у рачуноводственим проценама и грешке“, по коме је потребно извршити кориговање упоредних износа у билансу успеха за презентовани ранији период, односно у периоду у којем су грешке настале, у конкретном случају за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године, са ефектима на приложене финансијске извештаје само на почетна стања на дан 1. јануара 2008. године.

Као што је обелодањено у напоменама 9 и 27 уз финансијске извештаје, Предузеће је по први пут за највећи део зависних предузећа извршило дугорочна резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених на основу процене руководства у укупном износу од 4,327,212 хиљада динара за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године, у складу са захтевима МРС 19 "Бенефиције запослених". Наведени износ резервисања је књиговодствено евидентиран на терет трошкова текућег периода у укупном износу. Сходно томе, рачуноводствени третман није у сагласности са захтевима МРС 8 "Рачуноводствене политике, промене рачуноводствене политике и грешке" по коме се материјално значајне грешке исказују у периоду када су и настале. На основу презентираних документације од стране руководства нисмо били у могућности да обрачунамо ефекте на акумулирани губитак на дан 1. јануара 2008. године, као и на пословни резултат за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на консолидоване финансијске извештаје имају питања наведена у претходним пасусима, консолидовани финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују консолидовани финансијски положај Предузећа на дан 31. децембра 2008. године, консолидоване резултате његовог пословања, промене на капиталу и извештај о токовима готовине који се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерве у односу на дато мишљење, скрећемо пажњу на следећа питања:

- (а) Износ основног капитала приказан у консолидованим финансијским извештајима, није усаглашен са износом уписаног капитала матичног предузећа у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије (напомена 26 уз финансијске извештаје). Такође, као што је додатно обелодањено у напмени 26 уз финансијске извештаје, у поступку консолидације износи учешћа у капиталу повезаних предузећа нису усаглашени са износом припадајућег основног капитала повезаних предузећа за износ од 35,749,855 хиљаде динара.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

УПРАВНОМ ОДБОРУ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ, БЕОГРАД (наставак)

Скретање пажње (наставак)

- (б) Постоје значајне неизвесности које утичу на финансијско извештавање, финансијски положај и пословање Предузећа, које укључују будући развој догађаја и исход питања везаних за неконсолидована зависна предузећа на територији Косова и Метохије (напомена 1 уз финансијске извештаје), наставак изградње и завршетак инвестиционих пројеката (напомена 16 уз консолидоване финансијске извештаје), значајне износе обавеза по основу кредита од иностраних поверилаца и домаћих банака у стечају (напомене 28 и 30 уз консолидоване финансијске извештаје), значајних потенцијалних губитака по судским споровима (напомена 36 уз консолидоване финансијске извештаје) и значајних дистрибутивних губитака од 14.48% или 4.679 GWh (напомена 38 уз консолидоване финансијске извештаје). Коначан исход наведених неизвесности може условити материјално значајне корекције у финансијским извештајима Предузећа.
- (в) Предузеће не поседује одговарајуће власничке листове за све материјално значајне непокретности које су исказане у пословним књигама Предузећа на дан 31. децембра 2008. године.

Београд, 26. јун 2009. године

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Напомене	2008.	2007.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	5	137,129,597	112,484,517
Приходи од активирања учинака и робе		2,516,376	2,665,015
Повећање вредности залиха учинака		1,188,415	906,675
Остали пословни приходи	6	5,024,940	4,601,151
		<u>145,859,328</u>	<u>120,657,358</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(4,728)	(20,860)
Трошкови материјала	7	(35,924,415)	(28,877,718)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	8	(36,395,561)	(31,621,336)
Трошкови амортизације и резервисања	9	(50,785,775)	(48,846,248)
Остали пословни расходи	10	(32,739,234)	(27,818,843)
		<u>(155,849,713)</u>	<u>(137,185,005)</u>
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		<u>(9,990,385)</u>	<u>(16,527,647)</u>
Финансијски приходи	11	8,079,547	8,662,202
Финансијски расходи	12	(10,823,545)	(3,205,892)
Остали приходи	13	2,543,948	4,710,768
Остали расходи	14	(17,355,383)	(102,872,038)
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>(27,545,818)</u>	<u>(109,232,607)</u>
Порез на добитак			
Порески расход периода	15	(532,520)	(592,421)
Одложени порески приходи периода	15	2,380,201	10,211,050
НЕТО ГУБИТАК		<u>(25,698,137)</u>	<u>(99,613,978)</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део
ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји ЈП Електропривреда Србије су одобрени од стране
руководства и предати Народној банци Србије дана 29. априла 2009. године.

Потписано у име ЈП Електропривреда Србије, Београд:

Драгомир Марковић,
Генерални директор

Сузана Јоксимић,
Директор Дирекције
за економско финансијске послове

Драган Јонкић,
Директор сектора
рачуноводства

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	<u>Напомене</u>	<u>31. децембар 2008.</u>	<u>31. децембар 2007.</u>
			<i>Кориговано</i>
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	16	2,455,368	2,372,928
Некретнине, постројења и опрема	16	520,282,525	537,884,016
Инвестиционе некретнине	16	44,408	44,357
Аванси за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему		3,463,284	4,703,780
Учешћа у капиталу	18	1,098,230	3,849,904
Остали дугорочни финансијски пласмани	19	1,476,606	2,862,991
		<u>528,820,421</u>	<u>551,717,976</u>
Обртна имовина			
Залихе	20	22,781,409	20,387,619
Аванси за залихе	21	2,118,198	2,130,839
Потраживања	22	40,989,102	36,857,947
Потраживања за више плаћен порез на добитак		460,944	534,241
Краткорочни финансијски пласмани	23	2,085,598	2,068,706
Готовински еквиваленти и готовина	24	6,225,306	5,399,170
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	25	1,358,973	1,270,557
		<u>76,019,530</u>	<u>68,649,079</u>
Укупна актива		<u><u>604,839,951</u></u>	<u><u>620,367,055</u></u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Државни капитал	26	358,656,088	358,656,088
Остали капитал	26	1,293,175	1,292,337
Ревалоризационе резерве		248,188,896	248,637,171
Нереализовани (губици) / добици по основу хартија од вредности		(252,738)	2,589,245
Акумулирани губитак		(147,470,397)	(121,835,695)
		<u>460,415,024</u>	<u>489,339,146</u>
Дугорочна резервисања	27	<u>7,515,191</u>	<u>3,621,828</u>
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	28	41,550,014	35,096,676
Остале дугорочне обавезе	29	4,010,561	5,074,091
		<u>45,560,575</u>	<u>40,170,767</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	30	9,584,354	9,386,915
Обавезе из пословања	31	33,898,252	26,340,920
Остале краткорочне обавезе	32	2,996,188	4,754,214
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	33	19,786,096	19,304,904
Обавезе по основу пореза на добитак		160,365	195,649
		<u>66,425,255</u>	<u>59,982,602</u>
Одложене пореске обавезе	15 в)	<u>24,923,906</u>	<u>27,252,712</u>
Укупна пасива		<u><u>604,839,951</u></u>	<u><u>620,367,055</u></u>
Ванбилансна актива / пасива	32	<u>47,362,993</u>	<u>42,456,221</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Државни капитал	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици / (губици) по основу хартија од вредности	Акумулирани губитак	Укупно
<i>Кориговано</i>						
Стање на дан 1. јануара 2007. године, пре корекција	358,656,306	1,291,632	24,394	-	(18,096,388)	341,875,944
Корекције почетног стања	-	-	(24,269)	-	7,035	(17,234)
Стање на дан 1. јануара 2007. године, кориговано	358,656,306	1,291,632	125	-	(18,089,353)	341,858,710
Ефекат процене вредности некретнина и опреме	-	-	272,494,317	-	-	272,494,317
Одложене пореске обавезе	-	-	(27,232,103)	-	-	(27,232,103)
Усклађивање вредности хартија од вредности расположивих за продају	-	-	2,768,600	-	-	2,768,600
Расходована основна средства	-	-	(190,665)	-	190,665	-
Порез на добит	-	-	-	-	(33,620)	(33,620)
Остало	(218)	705	79	-	-	566
Губитак текуће године	-	-	-	-	(99,613,978)	(99,613,978)
Стање 31. децембра 2007. године, пре корекција	358,656,088	1,292,337	247,840,353	-	(117,546,286)	490,242,492
Корекције (напомена 4б.)	-	-	796,818	2,589,245	(4,289,409)	(903,346)
Стање 31. децембра 2007. године, кориговано	358,656,088	1,292,337	248,637,171	2,589,245	(121,835,695)	489,339,146
Корекције (напомена 4б.)	-	-	117,680	-	(499,269)	(381,589)
Стање на дан 1. јануара 2008. године, након корекција	358,656,088	1,292,337	248,754,851	2,589,245	(122,334,964)	488,957,557
Усклађивање вредности хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	(2,841,983)	-	(2,841,983)
Укидање ефекта ревалоризације отуђених основних средстава	-	-	(562,718)	-	562,718	-
Исправка процене	-	-	(3,099)	-	-	(3,099)
Откуп станова - нето	-	(190)	-	-	-	(190)
Остало	-	1,028	(138)	-	(14)	876
Губитак текуће године	-	-	-	-	(25,698,137)	(25,698,137)
Стање 31. децембра 2008. године	358,656,088	1,293,175	248,188,896	(252,738)	(147,470,397)	460,415,024

Напомене на наредним странама чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
		<i>Кориговано</i>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	184,210,415	158,641,959
Примљене камате из пословних активности	4,700,552	1,871,959
Остали приливи из редовног пословања	4,635,267	4,528,912
Исплате добављачима и дати аванси	(110,853,806)	(99,760,571)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(37,438,110)	(33,506,772)
Плаћене камате	(5,296,220)	(614,762)
Порез на добитак	(890,629)	(2,285,088)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(19,803,727)	(18,930,563)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>19,263,742</u>	<u>9,945,074</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Продаја акција и удела (нето приливи)	6,838	-
Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	21,541	57,187
Остали финансијски пласмани (нето приливи)	-	2,716,601
Примљене камате из активности инвестирања	62,055	1,203,787
Примљене дивиденде	20,525	18,824
Куповина акција и удела (нето одливи)	-	(2,320)
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(16,668,383)	(16,091,690)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	(118,362)	(429,814)
<i>Нето одлив готовине из активности инвестирања</i>	<u>(16,675,786)</u>	<u>(12,527,425)</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето приливи)	-	2,865,650
Остале дугорочне и краткорочне обавезе	-	1,229
Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето одливи)	(1,783,400)	(3,453,073)
Финансијски лизинг	(2,293)	(1,414)
<i>Нето одлив готовине из активности финансирања</i>	<u>(1,785,693)</u>	<u>(587,608)</u>
НЕТО ПРИЛИВ / (ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	802,263	(3,169,959)
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	5,399,170	8,538,821
КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	23,873	30,308
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u>6,225,306</u>	<u>5,399,170</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ, ДЕЛАТНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЧКА СТРУКТУРА

На основу члана 171. став 1. Закона о енергетици (Службени гласник РС 84/04) Влада Републике Србије на седници одржаној 27. јануара 2005. године донела је одлуке о оснивању јавних предузећа и то:

- Одлуку о оснивању Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије 05 број 023-396/2005-1 - Јавно предузеће “Електропривреда Србије” и
- Одлуку о оснивању Јавног предузећа за пренос електричне енергије и управљање преносним системом 05 број 023-397/2005-1 - Јавно предузеће “Електро mreжа Србије”.

Јавно предузеће за производњу електричне енергије, дистрибуцију и трговину електричном енергијом “Електропривреда Србије”, Београд, Царице Милице бр. 2 (даље: „ЈП ЕПС“ или „Предузеће“) отпочело је са радом 1. јула 2005. године, и са истим датумом преузима средства, права, обавезе и запослене ЈП ЕПС са п.о., основано Законом о електропривреди (Службени гласник РС 45/91), осим дела средстава и обавеза које преузима:

- енергетски субјекат основан Одлуком Владе РС за обављање делатности преноса електричне енергије Јавно предузеће “Електро mreжа Србије”, и
- привредно друштво за подводну експлоатацију угља “Рудник Ковин” д.о.о., Ковин, Цара Лазара бр. 85, уписано у Регистар привредних субјеката решењем 80374/2005 од 1. јула 2005. године.

Пословно име

Пуно пословно име Предузећа је: Јавно предузеће за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије “Електропривреда Србије”, Београд. Скраћено пословно име Предузећа је: ЈП ЕПС, Београд.

Седиште

Седиште Предузећа је у Београду, Улица Царице Милице број 2.

Упис у Регистар привредних субјеката

Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије БД 80380/2005 извршен је упис оснивања у Регистар привредних субјеката Јавног предузећа “Електропривреда Србије”, Београд, чиме су створени услови за почетак рада Предузећа почев од 1. јула 2005. године у складу са одлуком о његовом оснивању. Решењима Агенције за привредне регистре Републике Србије извршен је упис у регистар привредних субјеката свих зависних привредних друштава од 1. јануара 2006. године.

Делатност

Претежна делатност ЈП ЕПС је трговина електричне енергије, као и делатности производње електричне енергије: дистрибуције електричне енергије; управљања дистрибутивним системом; производње, прераде и транспорта угља; производње паре и топле воде у комбинованим процесима, која се обавља у зависним друштвима које је основао ЈП ЕПС.

Предузеће и зависна привредна друштва поседују лиценце за обављање енергетских делатности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ, ДЕЛАТНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЧКА СТРУКТУРА (наставак)

Облик својине

Средства којима располаже Предузеће и његова зависна привредна друштва су у државној својини. Вредност државног капитала призната је у вредности средстава која су дата на располагање Предузећу, коригована за износе оствареног нето добитка и губитка (концепт очувања финансијског капитала).

Органи предузећа

Органи предузећа су Управни одбор, који има 11 чланова, од којих се четири члана предлажу из редова запослених у Предузећу на начин утврђен статутом, Надзорни одбор од 5 чланова, од којих се два члана предлажу из реда запослених у Предузећу на начин утврђен статутом и Генерални директор.

Управни Одбор

Управни одбор доноси најзначајније одлуке које се односе на статус Предузећа и његових зависних предузећа, располагање и коришћење имовином, планирање рада и развоја, вођења пословне политике. Делокруг Управног одбора одређен је према природи и значају одлука, тако да се одлуке које се односе пре свега на заштиту општег интереса у обављању делатности и на заштиту оснивачких права и државне својине у складу са законом, Одлуком о оснивању и Статутом доносе уз сагласност Владе Републике Србије, а остале одлуке које се односе на реализацију пословне политике, доношења општих аката, избора органа зависних предузећа, доносе самостално. Осим тога, Управни одбор одлучује и о питањима управљања зависним привредним друштвима који представљају послове из делокруга скупштине зависних предузећа, а која се оснивачким актима не повере овлашћеним лицима који обављају послове из делокруга скупштине у складу са законом.

Надзорни одбор

Надзорни одбор врши надзор над радом и пословањем Предузећа, прегледа финансијске и консолидоване извештаје, даје мишљење управном одбору пре њиховог усвајања и мишљење на предлог за расподелу добити и покриће губитка. О резултатима надзора обавештава Владу Републике Србије најмање једном годишње.

Генерални директор

Генерални директор представља и заступа Предузеће, организује и руководи процесом рада и води пословање Предузећа, доноси одлуке и одговара за законитост, предлаже Управном одбору основе пословне политике, програме рада и планове развоја, извршава одлуке Управног одбора.

Организациона структура

Предузеће, као матично предузеће, у складу са Одлуком Владе Републике Србије, даном оснивања је преузело сва оснивачка права у зависним предузећима, с тим што је организацију рада и пословање зависних јавних предузећа ускладило са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава. Наиме, одлукама Управног одбора, на које је Влада РС, у складу са Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, дала сагласност, извршена је реорганизација јавних предузећа променом правне форме предузећа, а за поједина предузећа извршена је статусна промена спајања уз оснивање, односно спајање уз припајање, која су преузела средства, права, обавезе и запослене у почев од 1. јануара 2006. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ, ДЕЛАТНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЧКА СТРУКТУРА
(наставак)

Организациона структура (наставак)

Предузеће има контролу над свим зависним предузећима, осим над јавним предузећима са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија (ЈП за производњу термоелектричне енергије ТЕ “Косово”, ЈП за производњу, прераду и транспорт угља ПК “Косово” и ЈП за дистрибуцију електричне енергије “Електрокосмет”, Приштина), обзиром да је од јуна 1999. године Косово под контролом међународне заједнице, чиме је матично предузеће изгубило административну и управљачку контролу над пословањем наведених предузећа.

Група Електропривреда Србије је вертикално организована у чијем саставу послују следећа Предузећа у извештајном периоду:

<u>Привредно друштво</u>	<u>Адреса</u>	<u>ПИБ/МБ</u>
Јавно Предузеће „Електропривреда Србије”, Београд (матично правно лице)	Царице Милице 2, Београд	ПИБ: 103920327 МБ: 20053658
Привредно друштво „Хидроелектране Ђердап” д.о.о., Кладово	Трг Краља Петра 1 Кладово	ПИБ: 100695213 МБ: 7715226
Привредно друштво „Дринско-Лимске хидроелектране” д.о.о., Бајина Башта	Трг Душана Јерковића 1, Бајина Башта	ПИБ: 104196916 МБ: 20114207
Привредно друштво „Термоелектране Никола Тесла” д.о.о., Обреновац	Богољуба Урошевића – Црног 44, Обреновац	ПИБ: 101217456 МБ: 7802161
Привредно друштво „Термоелектране и копови Костолац” д.о.о., Костолац	Улица Николе Тесле број 5-7, Костолац	ПИБ: 104199176 МБ: 20114185
Привредно друштво „Панонске термоелектране–топлане” д.о.о., Нови Сад	Булевар ослобођења број 100, Нови Сад	ПИБ: 100187552 МБ: 8271259
Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља–Рударски басен „Колубара” д.о.о., Лазаревац	Улица Светог Саве број 1, Лазаревац	ПИБ: 101138490 МБ: 7788053
Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електровојводина” д.о.о., Нови Сад	Булевар ослобођења број 100, Нови Сад	ПИБ: 102040644 МБ: 8038139
Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција–Београд” д.о.о., Београд	Масарикова број 1 – 3, Београд	ПИБ: 100001378 МБ: 7005466
Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електросрбија” д.о.о., Краљево	Улица Димитрија Туцовића 5, Краљево	ПИБ: 101957610 МБ: 7152566
Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток” д.о.о., Ниш	Булевар Зорана Ђинђића 46а., Ниш	ПИБ: 104196932 МБ: 20114142
Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Центар” д.о.о., Крагујевац	Улица слободе број 7, Крагујевац	ПИБ: 104196924 МБ: 20114169

Оснивачки улози у правним лицима за обављање неелектропривредних делатности, у току 2005. године, пренети су на Републику Србију, осим оснивачког улога у Привредном друштву за пројектовање, производњу, монтажу и одржавање рударске и енергетске опреме "Колубара Метал" д.о.о., основаног од зависног привредног друштва "РБ Колубара".

Предузеће је на дан 31. децембра 2008. године имало 33,663 запослена радника (31. децембра 2007. године – 33,020 запослених).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВА ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја

Консолидовани финансијски извештаји Предузећа за 2008. годину презентовани су у форми предвиђеној Законом о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС” број 46/2006) и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС” број 114/2006 и 119/2008).

Признавање и процењивање позиција консолидованих финансијских извештаја извршено је у складу са свим ставовима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извештавања, утврђених решењем Министра финансија број 401-00-11/2008-16 од 18. јануара 2008. године.

Консолидовани финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар (“РСД”) представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Упоредни подаци

Предузеће је као упоредне податке приказало кориговани извештај на променама у капиталу и кориговани биланс токова готовине за годину која се завршава 31. децембра 2007. године, односно кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2007. године. Поред тога, у циљу усаглашавања са презентацијом података за текући период извршене су одређене рекласификације података презентованих у финансијским извештајима за 2007. годину.

Руководство предузећа је извршило само прерачун позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2007. године и није предавало кориговане финансијске извештаје Центру за бонитет Народне Банке Србије

2.3. Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени

Промене у МРС, као и нови МСФИ који су издати после датума Биланса стања, али још нису ступили на снагу, укључују иновирани/нове стандарде и тумачења:

- МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МРС 23 - Трошкови задуживања (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 8 - Пословни сегменти (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 3 - Пословне комбинације и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 2 - Плаћање на бази акција - Услови стицања права и поништења (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Допуна МРС 32 - Финансијски инструменти: презентација и МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године)
- Допуна МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани Међународни рачуноводствени стандарди 2008. (у примени од 1. јануара 2009. године);

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени (наставак)

- IFRIC 15 - Уговори о изградњи стамбених и пословних објеката (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања (у примени од 1. јула 2009. године);
- IFRIC 17 - Расподела немонетарних средстава власницима (у примени од 1. јула 2009. године).
- IFRIC 13- Програм лојалности клијентима (у примени од 1. јула 2008. године);
- IFRIC 14 - MPC 19 - Ограничења дефинисаних примања, минимални захтеви и њихова интеракција (у примени од 1. јануара 2008. године);
- IFRIC 16 - Заштита од ризика нето инвестиција у страну пословање (у примени од 1. октобра 2008. године).

2.4. Коришћење процењивања

Презентација консолидованих финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, а како је наведено у напомени 3, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја. Ипак, стварни резултати могу одступати од ових процена.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Принципи консолидације

Састављање консолидованих финансијских извештаја извршено је у складу са општим рачуноводственим начелима, заснованим на мерењу по историјској вредности (набавној вредности) уз накнадну процену свих релевантних догађаја који утичу на стање имовине и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји представљају консолидоване финансијске извештаје 11 привредних друштава и матичног правног лица, која заједно чине групу Електропривреда Србије (ЕПС) и припремљени су по принципу потпуне консолидације, с обзиром да матично правно лице учествује у капиталу зависних привредних друштава са 100%. Такође, финансијски извештаји зависног привредног друштва у којем ЕПС има већинско учешће у капиталу (ПД “Колубара Метал”, зависно друштво ПД “РБ Колубара” д.о.о.), а чија се делатност не односи на производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије, су укључени у ове консолидоване финансијске извештаје.

Финансијски извештаји три друштва која се налазе на територији АП Косово и Метохија нису укључена у консолидоване финансијске извештаје на дан 31. децембра 2008. године, с обзиром да руководство Предузећа нема административну и управљачку контролу над пословањем ових друштава.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Приходи и расходи

Приходи и расходи признају се по начелу настанка пословних догађаја (начела узрочности) из кога произилази признавање пословних промена и других догађаја у моменту настанка без обзира када ће се примити или исплатити готовина (фактурисана реализација).

Приходи од продаје електричне енергије се признају у периоду када је електрична енергија испоручена.

Приходи од продаје производа признају се када се ризик и корист повезани са правом власништва преносе на купца.

Приходи се исказују по правичној вредности средстава која су примљена или ће бити примљена, у нето износу након умањења за дате попусте и порез на додатну вредност.

Уговорени приходи и расходи признају се према степену извршења уговора.

3.3. Ефекти промена курсева валута

Монетарне ставке средстава и обавеза набављене у иностраној валути признају се по средњем курсу утврђеном на Међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан настанка трансакције. На дан састављања консолидованих финансијских извештаја монетарне ставке исказане су по средњем курсу, а све корекције признате су у консолидованом билансу успеха.

3.4. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања признају се као расход у периоду када су настали, без обзира како се користе позајмљена средства.

3.5. Накнаде запосленима

Накнаде запосленима, као и сви видови користи које Предузеће даје запосленима на основу Посебног колективног уговора признају се као расход у периоду када је запослени радио и као обавеза, по одбитку сваког износа који је већ исплаћен, осим како је наведено у напмени 3.9.

3.6. Корекције грешака из претходног периода

Материјално значајне грешке, настале као последица математичких грешака, грешака у примени рачуноводствених политика, погрешним тумачењем чињеница или превидом, признају се прилагођавањем почетног стања нето добитка или губитка. Материјално безначајне грешке признају се као добитак или губитак текућег периода.

3.7. Поштена (фер) вредност

У Републици Србији не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје кредита и осталих финансијских средстава и обавеза и званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, поштену (фер) вредност није могуће поуздано утврдити у условима непостојања активног тржишта, како то захтевају МСФИ. Према мишљењу руководства Предузећа, износи обелодањени у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Поштена (фер) вредност (наставак)

Ради утврђивања поштене (фер) вредности будући новчани токови су сведени на садашњу вредност применом дисконтне стопе једнаке уговореној каматној стопи, која садашњу вредност своди на номиналну вредност. За износ идентификованих процењених ризика да књиговодствена вредност неће бити реализована врши се исправка вредности.

3.8. Трансферне цене између консолидованих предузећа

Вредносно обрачунавање учинака између повезаних правних лица у току периода врши се по трансферним ценама одређеним од стране Управног одбора Предузећа утврђених методом “трошкови плус”.

3.9. Резервисања

Према најбољој процени издатака потребних за измирење процењене садашње обавезе по основу судских спорова у току, врши се резервисање на терет расхода.

Обрачун и исказивање дугорочних обавеза по основу отпремнина и јубиларних награда врши се коришћењем метода садашње вредности будућих очекиваних исплата заснованих на:

- општим актима Предузећа, односно предузетој обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у износу од 1,67 зараде запосленог коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, или у износу утврђеним законом, (ако је то за запосленог повољније), као и обавези да исплати јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Предузећу;
- пројектованој стопи раста зарада по стопи од 1%, дисконтној стопи од 6%, годишњој стопи флукуације запослених од 1,5% са крајњим лимитом флукуације запослених од 15%, уз уважавање ризика за случај смрти према подацима објављеним од стране Републичког завода за статистику, осим код ПД ТЕНТ, како је обелодањено у напмени 27.

3.10. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

Донације примљене у новцу, које покривају један обрачунски период и намена им је да покрију трошкове предузећа настале у том периоду, односно намењене за повећање прихода, одмах се признају као приходи.

3.11. Порези и доприноси

а) Текући порез на добит

Текући порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Порези и доприноси (наставак)

а) Текући порез на добит (наставак)

Порез на добит у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

б) Одложени порез на добит

Одложене пореске обавезе признате су у висини будућих обавеза пореза на добитак произашлих из разлика књиговодствене вредности некретнина, постројења и опреме и њихове (набавне) вредности која се признаје у пореском билансу.

Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од кога се одложена пореска средства могу искористити.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.12. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности. После почетног мерења некретнине, постројења и опрема који се користе за обављање енергетске делатности исказују се по ревалоризованом износу, која изражава њихову поштenu вредност утврђену проценом амортизоване вредности замене.

Некретнине, постројења и опрема која служи за обављање енергетских делатности, су на дан 1. јануара 2007. године исказана по ревалоризованој вредности утврђеној од стране независног проценитеља.

Транспортна средства, опрема за уређење канцеларијских и других просторија, остала опрема и алат и инвентар чији је рок употребе дужи од једне године исказују се по набавној вредности.

Средства изграђена у сопственој режији исказују се по цени коштања под условом да она не прелази тржишну вредност, и иста се накнадно мере у зависности којој класи средстава припадају.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Некретнине, постројења и опрема (наставак)

Трошкови позајмљивања, који се односе на финансирање изградње некретнина, постројења и опреме, не капитализују се, већ се признају као расход у периоду када су настали.

Накнадна улагања признају се као трошак, осим у случају да се тим улагањем продужава корисни век употребе укључујући повећање капацитета средстава, побољшање квалитета производа и усвајају нови производни процеси који омогућавају значајно смањење трошкова. Добитици или губитци који проистекну из отуђења или расходања некретнина, постројења и опреме, утврђују се као разлика између очекиваних нето прилива од продаје и исказаног износа средстава и признају се као приход или расход у билансу успеха.

3.13. Амортизација

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе.

Процењени корисни век употребе некретнина, постројења и опреме и амортизационе стопе за најзначајније групе некретнина, постројења и опреме, утврђен од стране независног проценитеља, су следеће:

	<u>Корисни век</u>	<u>Стопа</u>
Грађевински објекти хидроелектрана	25 - 100	1% - 4%
Грађевински објекти термоелектрана	25 - 77	1.3% - 4%
Грађевински објекти рудника угља	50 - 80	1.25% - 2%
Грађевински објекти електродистрибуција	2 - 90	1.1% - 50%
Привредно-пословне зграде, осим управних и других зграда за вршење канцеларијских послова, угоститељства, туризма и инвестиционе некретнине	2 - 90	1.1% - 50%
Опрема хидроелектрана	5 - 25	4% - 20%
Опрема термоелектрана	5 - 25	4% - 20%
Опрема рудника угља	8 - 25	4% - 12.33%
Опрема електродистрибуција	5 - 25	4% - 20%
Транспортна средства, осим поменутих	8 - 15	12,5%-6,6%
Опрема за уређење и одржавање канцеларијских и других просторија	1,3 - 50	2% - 75%
Остала непоменута опрема	5 - 8	12,5%-20%

Набавна вредност земљишта, која укључује и трошкове демонтаже, уклањања и обнове, призната као посебно средство, амортизује се током периода у ком су стечене користи настајањем ових издатака. Амортизациони период и метод амортизације се проверавају на крају сваког обрачунског периода.

3.14. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања почетно се мере по набавној вредности. Након почетног признавања нематеријална улагања се признају по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обесвређења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.14. Нематеријална улагања (наставак)

Нематеријална улагања се амортизују у току коришћења економских користи средстава методом праволинијског отписа. Процењени век трајања и амортизационе стопе за најзначајније групе нематеријалних улагања су следеће:

	<u>Корисни век</u>	<u>стопа</u>
Улагања у развој	4	25%
Патенти, лиценце и слична права	5	20%
Остала нематеријална права	5	20%

Амортизациони период и метод амортизације се проверавају на крају сваког обрачунског периода.

3.15. Обезвређивање вредности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација.

Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено за то појединачно средство, врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац – предузеће.

На дан 31. децембра 2008. године, према процени руководства, није било индиција које указују да је вредност сталних средстава обезвређена, осим ако није другачије наведено у даљем тексту напомена.

3.16. Залихе

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке. Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања умањена за процењене трошкове завршетка производње и процењене неопходне трошкове продаје.

Обрачун излаза (уtroшка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

Исправка вредности залиха се врши терећењем осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

Залихе недовршене производње и готових производа одмеравају се по цени коштања, односно нето продајној цени, ако је нижа. Цена коштања обухвата трошкове који се директно односе на јединице производње и индиректне (фиксне и варијабилне) трошкове који настају при превођењу материјала у готове производе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.17. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по његовој или њеној набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је дата (у случају средства) или примљена (у случају обавеза) за њега или њу.

Учешћа у капиталу

Учешћа у капиталу зависних друштава која не обављају делатност из области електропривреде, учешћа у капиталу придружених правних лица и учешћа у капиталу других правних лица обухватају се по методи набавне вредности.

Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања или су расположиви за продају, а који имају котирану тржишну вредност на активном тржишту;
- по набавној вредности, уколико се држе ради трговања или су расположиви за продају, а који немају котирану тржишну вредност на активном тржишту;
- амортизованог вредности, уколико имају фиксни рок доспећа; односно
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика (повећање или смањење) између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као посебна ставка капитала – ревалоризационе резерве, за инструменте који су расположиви за продају и који имају котирану тржишну вредност на активном тржишту. Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења осталих финансијских инструмената признаје се као добитак или губитак у периоду у ком су настале.

Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани обухватају потраживања по основу продаје, и друга потраживања, као и краткорочне пласмане, краткорочне депозите код банака и остале краткорочне пласмане.

Потраживања по основу продаје електричне енергије и других учинака мере се по вредностима из оригиналне фактуре. Фактурисане камате у вези продаје добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у приходима у периоду у којем настају.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од предузећа мере се по амортизованог вредности.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.17. Финансијски инструменти (наставак)

Обезвређивање финансијских средстава

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна, или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Процена извесности наплате потраживања по основу промета електричне енергије врши се по групама дужника. За потраживања од правних лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Приликом процене вероватноће наплате потраживања, Предузеће је уважило све догађаје настале до 31. јануара 2009. године. Исправка потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (краткорочне кредите и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања и из специфичних послова и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната, умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

4. КОРЕКЦИЈЕ

а) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године

	У хиљадама динара		
	Претходно исказано 31. децембар 2007.	Корекције + / (-)	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	2,374,927	(1,999)	2,372,928
Некретнине, постројења и опрема	538,355,908	(471,892)	537,884,016
Инвестиционе некретнине	44,357	-	44,357
Аванси за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему	4,641,167	62,613	4,703,780
Учешћа у капиталу	3,850,412	(508)	3,849,904
Остали дугорочни финансијски пласмани	2,906,435	(43,444)	2,862,991
	<u>552,173,206</u>	<u>(455,230)</u>	<u>551,717,976</u>
Обртна имовина			
Залихе	22,551,279	(32,821)	22,518,458
Потраживања	36,105,401	752,546	36,857,947
Потраживања за више плаћен порез на добит	507,297	26,944	534,241
Краткорочни финансијски пласмани	2,135,690	(66,984)	2,068,706
Готовински еквиваленти и готовина	5,395,923	3,247	5,399,170
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	1,621,264	(350,707)	1,270,557
	<u>68,316,854</u>	<u>332,225</u>	<u>68,649,079</u>
Укупна актива	<u>620,490,060</u>	<u>(123,005)</u>	<u>620,367,055</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Државни капитал	358,656,088	-	358,656,088
Остали капитал	1,292,337	-	1,292,337
Ревалоризационе резерве	247,840,353	796,818	248,637,171
Нереализовани добици/(губици) по основу ХоВ	-	2,589,245	2,589,245
Губитак	(117,546,286)	(4,289,409)	(121,835,695)
	<u>490,242,492</u>	<u>(903,346)</u>	<u>489,339,146</u>
Дугорочна резервисања	<u>3,544,475</u>	<u>77,353</u>	<u>3,621,828</u>
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	34,935,260	161,416	35,096,676
Остале дугорочне обавезе	5,080,376	(6,285)	5,074,091
	<u>40,015,636</u>	<u>155,131</u>	<u>40,170,767</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	8,801,336	585,579	9,386,915
Обавезе из пословања	26,085,856	255,064	26,340,920
Остале краткорочне обавезе	4,881,180	(126,966)	4,754,214
Обавезе по основу пореза на додату вредност, осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	18,047,276	1,257,628	19,304,904
Обавезе по основу пореза на добитак	195,648	1	195,649
	<u>58,011,296</u>	<u>1,971,306</u>	<u>59,982,602</u>
Одложене пореске обавезе	<u>28,676,161</u>	<u>(1,423,449)</u>	<u>27,252,712</u>
Укупна пасива	<u>620,490,060</u>	<u>(123,005)</u>	<u>620,367,055</u>
Ванбилансна актива / пасива	<u>44,299,128</u>	<u>(1,842,907)</u>	<u>42,456,221</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

4. КОРЕКЦИЈЕ

а) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године

У односу на презентоване ставке у консолидованим финансијским извештајима за 2007. годину, услед догађаја који су се накнадно десили у извештајном периоду, као и изостављањем података, извршено је кориговање ставки. Најзначајније ставке које су се кориговале су последица следећег:

- за ефекте математичких грешака при евидентирању процене вредности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања са стањем на дан 1. јануара 2007. године, умањена је укупно књиговодствена вредност некретнина, постројења и опреме у нето износу од 471,892 хиљада динара, уз додатно признавање ревалоризационе резерве и укидање одложених пореских обавеза;
- математичка грешка утврђена при признавању позитивних и негативних ефеката процене вредности по свакој некретнини, постројењу и опреми са стањем на дан 1. јануара 2007. године од 953,771 хиљада динара код ПД "Електродистрибуција Београд" (претходно утврђена на нивоу групе сличних ставки), кориговани су на терет пренетог резултата и повећањем ревалоризационих резерви;
- услед измена подзаконских аката којим је уређена садржина рачуна Главне књиге, извршена је рекласификација нерезализованих добитака по основу хартија од вредности у нето износу од 2,589,245 хиљада динара са рачуна ревалоризационих резерви на посебну линијску ставку биланса стања;
- за накнадно прибављене доказе од пословне банке по основу расподеле добити из ранијих извештајних периода од 179,462 хиљада динара, извршено је кориговање више признатих нерезализованих добитака по основу хартија од вредности, при утврђивању фер вредности ХОВ у претходном извештајном периоду;
- за накнадно утврђене обавезе по основу обнављања природних богатстава које ће се платити у будућности од 99,852 хиљада динара извршено је признавање дугорочних резервисања на терет пренетог резултата;
- по извршеном усаглашавању количина електричне енергије између ЈП ЕПС и Електропривреде Црне Горе А.Д, које су међусобно испоручене у 2007. години, а на основу Уговора о дугорочно пословно-техничкој сарадњи (усаглашавање извршено после датума обелодањивања финансијских извештаја за 2007. годину) извршено је накнадно признавања потраживања у износу од 676,328 хиљада динара;
- на основу уговора о међусобном регулисању дужничко поверилачких односа, закључених са пословним банкама над којима је покренут стечајни поступак, како је обелодањено у напомени 28, извршено је додатно признавање, и то: дугорочних обавеза од 161,415 хиљада динара, краткорочних финансијских обавеза од 585,579 хиљада динара, као и признавање камата од 441,246 хиљада динара, на временској основи, уз укидање унапред обрачунатих трошкова укалкулисаних у ранијим извештајним периодима за 167,348 хиљада динара. За износ од 396,432 хиљаде динара презентовано је кориговање и потраживања и обавеза, обзиром да је са трећом страном обавезујући уговор закључило матично предузеће, а по којим су крајњи корисници зависна предузећа;

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

4. КОРЕКЦИЈЕ (наставак)

а) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године (наставак)

- накнадно утврђено право запослених на стаж осигурања са увећаним трајањем, а који раде на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним пословима, од 1,020,786 хиљада динара, признато је као остала краткорочна обавеза;
- повећање обавеза из пословања од 151,360 хиљада динара односе се на признавање дуга по основу камата обрачунатих из пословних односа са ЈП ЕМС, како је обелодањено у напмени 5;
- по осталим ставкама извршено је кориговање по прибављеним исправама у извештајном периоду, а које се по својој суштини односе на догађаје настале у претходним периодима (решења надлежних органа признате о утврђивању коначних обавеза по основу накнада за воду и заштиту животне средине призната је додатно обавеза од 103,668 хиљада динара, пореза на додату вредност од 170,776 хиљада динара, као и по основу накнадно очитане електричне енергије у вредности од 151,465 хиљада динара и накнадно прибављене документације о повраћају залиха у магацин у вредности од 50,918 хиљада динара) на терет/корист пренетог резултата.

б) Ефекти корекција на позицијама капитала-ревалоризационе резерве, нереализованих добитака/губитака и акумулираног губитка

За износ за који је књиговодствена вредност појединих ставки некретнина, постројења и опреме већа од фер вредности утврђена од стране независног проценитеља извршено је кориговање у текућем извештајном периоду са утицајем на следеће ставке:

	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Акумулирани губитак</u>
Стање 1. јануара 2008. године пре корекција	248,637,171	(121,835,695)
Корекција негативних ефеката процене	513,961	(513,961)
Креирање одложених пореских обавеза	(51,396)	-
Мањак по попису	-	(1,262)
Расходовање основних средстава	(3,528)	-
Исправка грешака при евидентирању процене	(341,357)	15,954
Укупно корекција	<u>117,680</u>	<u>(499,269)</u>
Стање након корекције	<u>248,754,851</u>	<u>(122,334,964)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

4. КОРЕКЦИЈЕ (наставак)

б) Ефекти корекција на позицијама капитала-ревалоризационе резерве, нереализованих добитака/губитака и акумулираног губитка (наставак)

Такође, ради исправке грешака и усаглашавања са изменама подзаконских аката којим је уређена садржина рачуна главне књиге, извршена је рекласификација/корекција нереализованих добитака по основу хартија од вредности како следи:

	У хиљадама динара		
	Ревалоризационе резерве 31. децембар 2007.	Нереализовани добици/губици ХоВ 31. децембар 2007	Акумулирани Губитак 31. децембар 2007
Претходно стање	247,840,353	-	(117,546,286)
Рекласификација услед промена контног оквира	(2,589,245)	2,589,245	-
Корекције ефекта процене	3,386,063	-	(3,386,063)
Обавезе по основу бенефицираног радног стажа-Колубара	-	-	(1,020,786)
Усаглашавање потраживања и обавеза са банкама у стечају	-	-	(1,188,240)
По коначним Решењима за накнаде за 2007. годину	-	-	(103,668)
Усаглашавање потраживања са ЕПЦГ и другима	-	-	939,234
Усаглашавање обавеза по основу ПДВ	-	-	(170,776)
Укидање одложених пореских обавеза	-	-	1,371,562
признавање дуга за камате ЕМС-у	-	-	(151,360)
Накнадно утврђене обавезе за обнављање природних богатстава	-	-	(99,852)
Накнадно примљене фактуре добављача	-	-	(441,061)
Остало	-	-	(38,399)
Укупно корекција	<u>769,818</u>	<u>2,589,245</u>	<u>(4,289,409)</u>
	<u>248,637,171</u>	<u>2,589,245</u>	<u>(121,835,695)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приход од продаје електричне енергије	118,441,291	98,780,607
Приходи од продаје угља	3,520,272	2,920,311
Приходи од продаје технолошке паре и гаса	1,682,477	1,643,458
Приходи од продаје правним лицима у иностранству	4,646,019	5,233,981
Приходи од продаје производа и услуга (ПД "Колубара Метал")	3,553,191	3,085,489
Приходи по основу накнада за наплату РТВ претплате	30,334	39,411
Приходи од ЈП "Електро mreжа Србије"	4,579,805	-
Остали приходи	676,208	781,260
	<u>137,129,597</u>	<u>112,484,517</u>

Поред испоруке тарифним купцима, део прихода од продаје електричне енергије од укупно 1,017,537 хиљада динара признат је и по основу промета извршеног правним лицима-резидентима Републике Србије, који поседују лиценцу за обављање енергетске делатности .

Део прихода од продаје на иностраном тржишту од 3,872,328 хиљада динара признат је по испорукама електричне енергије извршеним по дугорочним уговорима Електропривреди Црне Горе А.Д. и МХ Електропривреда Републике Српске, а преостали износи односи се на испоруке учинака ПД "РБ Колубара" и ПД "Колубара Метал" нерезидентима.

На основу Закона о енергетици и Правила о раду преносног система, Предузеће је у своје име и свој рачун, као и за рачун својих зависних друштава, закључило уговоре са ЈП "Електро mreжа Србије" (у даљем тексту: „ЈП ЕМС“), енергетским субјектом одговорним за пренос електричне енергије и управљање преносним системом. Наведеним уговорима уређен је начин пружања системских услуга како би ЈП ЕМС, као оператер преносног система, имао могућност да обезбеди све услове за нормалан рад електроенергетског система и међусобне испоруке ради снабдевања електроенергетских система који су одвојени од остатка интерконеције, као и надокнаде за прекомерне губитке снаге, односно електричне енергије који нису последица утрошка снаге, односно енергије на загревање елемената у преносној мрежи услед постојања активног отпора у овим елементима.

Поред наведеног, ради балансирања регулационе области Републике Србије или обезбеђивања довољног износа терцијалне резерве, са ЈП ЕМС уговорен је начин међусобних испорука хаваријске електричне енергије на натуралној или комерцијалној основи, у зависности од уговорног односа ЈП ЕМС са оператерима суседних преносних система.

Сходно одлукама Управног одбора, у извештајном периоду одобрен је попуст у износу од 35% (почев од марта 2008. године, претходно 30%) и то:

- тарифном купцу – кориснику материјалног обезбеђења умањењем цене одговарајућих тарифних ставова за тарифни елемент "активна енергија" за месечну потрошњу електричне енергије до 450 kWh и

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ (наставак)

- тарифном купцу у стању социјалне потребе умањењем цене тарифног става за рационалну потрошњу ("зелена зона") за тарифни елемент "активна енергија" за месечну потрошњу електричне енергије до 350 kWh

Такође, групи потрошача домаћинства, који измире своју новчану обавезу за електричну енергију у року утврђеном Одлуком о општим условима за испоруку електричне енергије, сходно одлуци Управног одбора, одобрен је попуст од 5%.

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од прикључења нових потрошача	2,448,902	1,875,995
Приходи од донација	1,462,212	1,348,691
Приход од наплате штета од осигурања	634,610	365,894
Приходи од закупнина	63,174	70,778
Остали пословни приходи	416,042	939,793
	5,024,940	4,601,151

Приходи од прикључења нових потрошача остварени су путем накнада за изградњу нових прикључака, односно накнада за приступ систему, обрачунати по ценовнику одобреном од стране Агенције за енергетику.

По основу наплате ликвидираних штета од осигураваача, насталих у претходним извештајним периодима, ПД "РБ Колубара" признала је приход у износу од 423,709 хиљада динара, од чега се највећи део, приближно 90%, односи на наплату штете за хаварију на багеру глодар 9.

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови набављене електричне енергије:		
- на домаћем тржишту	1,270,351	1,247,564
- на иностраном тржишту	5,242,250	6,412,633
	6,512,601	7,660,197
Пренос електричне енергије од стране ЈП ЕМС	8,479,299	3,072,786
Материјал за одржавање и резервни делови	7,961,301	6,880,120
Деривати нафте	3,987,638	3,936,753
Трошкови природног гаса	4,380,232	3,283,905
Трошкови набављеног угља	564,733	342,795
Трошкови материјала за производњу	2,892,289	2,483,624
Трошкови канцеларијског и осталог режијског материјала	361,511	360,565
Остало	784,811	856,973
	35,924,415	28,877,718

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА (наставак)

Набавка електричне енергије за обављање делатности у вредности од 6,512,601 хиљада динара односи се на набавку електричне енергије од правних лица ван система ЈП ЕПС (из увоза или од правних лица са територије Републике Србије која поседују лиценцу за обављање трговине електричном енергијом). Део трошкова електричне енергије набављене на иностраном тржишту укључује и износ од 2,777,040 хиљада динара који се односи на набављену електричну енергију од Електропривреде Црне Горе а.д.

Предузеће је закључило уговор са ЈП "Електро mreжа Србије" о приступу и коришћењу система за пренос електричне енергије за тарифне купце и енергетских субјеката за производњу и дистрибуцију електричне енергије, а које је ЈП ЕПС основао. Предметне накнаде за енергетске субјекте који обављају дистрибутивну делатност, у складу са актима Агенције за енергетику, почев од 1. јануара 2008. године, сматрају се оправданим оперативним трошковима насталим при обављању енергетске делатности - дистрибуције електричне енергије (раније овај издатак се сматрао трошком матичног ентитета који саставља овај извештај). Поред наведеног, по основу набавке хаваријске електричне енергије на натуралној или комерцијалној од ЈП ЕМС признати су трошкови у износу од 101,736 хиљада динара.

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Бруто зараде	28,032,508	24,595,944
Доприноси на зараде на терет послодавца	5,933,843	5,070,220
Трошкови превоза запослених	1,276,559	1,117,756
Отпремнине и јубиларне награде	194,116	223,911
Остали лични расходи	958,535	613,505
	36,395,561	31,621,336

Трошкови запослених обухватају зараде, накнаде зарада, увећања зарада и остала примања запослених у складу са општим актима ЕПС.

9. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације	46,458,563	46,259,451
Трошкови резервисања	4,327,212	2,586,797
	50,785,775	48,846,248

Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања утврђен је од стране овлашћеног процењивача на дан 1. јануара 2007. године.

Резервисање по основу бенефиција запослених које ће се платити по окончању радног односа, судских спорова и резервисање за обнављање природних богатстава признато је како је наведено у напмени 3.9 и 27.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови услуга одржавања	9,741,766	9,116,495
Трошкови закупнина	4,294,917	2,495,311
Трошкови премија осигурања	2,204,629	1,864,147
Накнада за коришћење вода	1,832,600	1,528,523
Накнада за загађење животне средине	1,439,827	1,269,221
Накнада за коришћење грађевинског земљишта	1,314,243	1,168,647
Трошкови услуга на изради учинака	1,180,979	624,900
Трошкови ПТТ и телекомуникационих услуга	937,837	903,321
Трошкови истраживања	393,911	357,587
Трошкови научно истраживачког рада	298,790	208,448
Трошкови осталих индиректних пореза и накнада	660,129	646,074
Трошкови пореза на имовину	634,865	477,998
Трошкови услуга студентских и омладинских организација	608,958	893,424
Трошкови платног промета и банкарских услуга	599,849	501,020
Трошкови транспортних услуга	430,425	305,941
Накнада за коришћење минералних сировина	393,341	228,459
Трошкови комуналних услуга	309,485	277,773
Судски трошкови	305,874	252,580
Трошкови репрезентације	270,020	239,968
Накнада за коришћење добара од општег интереса	61,552	165,122
Трошкови осталих услуга	2,001,924	1,515,849
Трошкови осталих производних услуга	1,491,130	1,522,325
Остали нематеријални трошкови	1,332,183	1,255,710
	<u>32,739,234</u>	<u>27,818,843</u>

На основу Закона о заштити животне средине (Службени гласник РС број 135/04) и Уредбе о врстама загађивања, критеријумима за обрачун накнаде за загађивање животне средине и обвезницима, висини и начину обрачунавања и плаћања накнаде (Службени гласник РС број 113/05) утврђена је обавеза плаћања накнаде за емисију SO₂ и NO₂ и прашкастих материја почев од 1. јануара 2006. године и то:

- у висини од 20% од пуног износа накнаде до 31. децембра 2008. године;
- у висини од 40% од пуног износа накнаде од 1. јануара 2009. године до 31. децембра 2011. године;
- у висини од 70% од пуног износа накнаде од 1. јануара 2012. године до 31. децембра 2015. године;
- у пуном износу од 1. јануара 2016. године.

Остали нематеријални трошкови, поред издатака на име заштите на раду, професионалних услуга, чланарина, спонзорства и др. укључују износ од 74.587 хиљада динара на име уговором преузетих обавеза за порезе и доприносе на зараде радника ЈП "ПЕУ Ресавица" (ентитета који је пословао у саставу ЕПС до 2003. год.) за 2000. и 2001. год., укључујући затезне камате до дана 31. децембра 2002. год, које су репрограмирани на 120 рата.

Трошкови закупа признати у вредности од 4,232,102 хиљада динара настали су по основу закупа механизације ради отклањања штетних последица експлоатације угља и омогућавања коришћења постојећих локација.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од камата	5,784,029	6,532,071
Позитивне курсне разлике	2,092,287	1,959,244
Остали финансијски приходи	203,231	170,887
	<u>8,079,547</u>	<u>8,662,202</u>

Приходи по основу камата признати су у висини законске затезне камате обрачунате на неблаговремено измирене обавезе потрошача електричне енергије и других добара и услуга.

12. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Расходи камата	2,465,345	2,566,517
Негативне курсне разлике	7,894,825	456,500
Остали финансијски расходи	463,375	182,875
	<u>10,823,545</u>	<u>3,205,892</u>

Финансијски расходи признати су у висини уговорене камате са повериоцима – финансијским институцијама.

По свим монетарним ставкама чије се измирење захтева у страниј валути ефекти промена девизних курсева на дан доспећа, односно на дан биланса стања, признати су у приходе и расходе, као и по монетарним ставкама по којима је уговором одређена заштита потраживања/обавезе валутном клаузулом, односно наплата/измиривање у динарској противвредности стране валуте.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Приходи од наплаћених отписаних потраживања и укидања исправке вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	1,477,910	1,837,943
Приходи од усклађивања вредности остале имовине	448,993	86,251
Приходи од смањења обавеза	276,394	98,926
Укидање дугорочних резервисања	90,828	51,114
Добици од продаје материјала, учешћа у капиталу, нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	75,191	107,383
Вишкови	45,200	38,219
Приходи из ранијих година	90	777,964
Приходи по основу натуралне размене електричне енергије	-	1,589,684
Остали приходи	<u>129,342</u>	<u>123,284</u>
	<u>2,543,948</u>	<u>4,710,768</u>

Као претходне радње за регулисање односа са банкама над којима је покренут стечајни поступак (напомена број 28), извршено је међусобно усаглашавање и пребијање обавеза извештајног ентитета и новчаних средстава код поменутих банака, у укупном износу од 123,477 хиљада динара, а која су била депонована код кореспондентских банака у иностранству и чије је коришћење било ограничено увођењем санкција, односно код истих на дан покретања поступка стечаја.

По основу размене електричне енергије између учесника на тржишту електричне енергије, између регулационих области суседних оператора преносног система, путем коришћења права на прекогранични преносни капацитет, признати су приходи и расходи у претходном извештајном периоду. Од извештајног периода, а на основу Правила о раду преносног система, оператор преносног система, поред осталог, обезбеђује приступ треће стране преносном систему, техничке и друге услове за сигурно и безбедно функционисање система, начин утврђивања и остваривања системских услуга и поступање у кризним ситуацијама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

14. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Обезвређење краткорочних потраживања и репрограмираних потраживања од купаца	10,183,684	6,994,208
Расходи по основу исплаћених накнада запосленима из јавних предузећа са територије АП Косово и Метохија	4,081,586	3,701,412
Губици од расходавања, отписа и продаје основних средстава, нематеријалних улагања, учешћа и материјала	1,266,539	1,305,007
Отпис потраживања	587,620	1,438,457
Трошкови спонзорства и донаторства	413,666	217,689
Обезвређење осталих средстава	327,131	317,832
Обезвређење залиха	229,247	227,418
Мањкови	60,787	44,261
Расходи из ранијих година	134	1,814,422
Негативан ефекат процене вредности некретнина и опреме	-	84,705,415
Расходи по основу натуралне размене електричне енергије	-	1,888,074
Остали расходи	204,989	217,843
	<u>17,355,383</u>	<u>102,872,038</u>

Потраживања по којима нису примљене надокнаде у дужем временском периоду призната су као расход од обезвређивања у износу од 10,183,684 хиљаде динара.

Расходи у износу од 4,081,586 хиљада динара признати су по основу исплаћених накнада зарада запосленима из јавних предузећа са територије АП Косово и Метохија, као и за улагања у обезбеђивање несметаног снабдевања становништва електричном енергијом на територији северног дела АП КиМ.

У претходном извештајном периоду, негативан учинак ревалоризације који изражава фер вредност појединих ставки некретнина, постројења и опреме, утврђен од стране овлашћеног проценитеља, са стањем на дан 1. јануара 2007. године, признат је као расход у износу од 84,705,415 хиљаде динара-

Расходи по основу натуралне размене у претходном извештајном периоду признати су како је наведено у напмени 13.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Порески расход периода	(532,520)	(592,421)
Одложени порески приходи периода	2,380,201	10,211,050
	<u>1,847,681</u>	<u>9,618,629</u>

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања
пре опорезивања и прописане пореске стопе

	За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Губитак пре опорезивања	<u>(27,545,818)</u>	<u>(109,232,607)</u>
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	-	-
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	417,914	(878,678)
Искоришћени преносиви порески кредити	1,040,519	2,538,722
Остварени преносиви порески губици	-	(113,820)
Остварени преносиви порески кредити	-	(407,072)
Остварени преносиви капитални губици	(754)	(341)
Расходи по основу обезвређења имовине	390,002	8,481,355
Умањење обрачунатог пореза по основу улагања у некретнине, постројења и опрему	-	-
Остало	-	(1,537)
	<u>1,847,681</u>	<u>9,618,629</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

в) Одложена пореска средства и обавезе

Одложене пореске обавезе у износу од 24,923,906 хиљаде динара на дан 31. децембра 2008. године (31. децембар 2007. године: 27,252,712 хиљада динара) се односе на опорезиве привремене разлике које произилазе из разлике између књиговодствене основице некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања и њихове вредности која се признаје за пореске сврхе.

На дан 31. децембра 2008. године Предузеће није исказало одложена пореска средства по основу пренетих пореских губитака и пореских кредита у укупном износу од 5,951,447 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 2,234,138 хиљада динара), услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви.

	Година истека	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Пренети порески губици:			
- 2003	2013	104,476	137,063
- 2004	2014	338,863	407,816
- 2005	2015	12,709	38,674
- 2006	2016	89,043	96,580
- 2007	2017	526,564	526,642
- 2008	2018	716,088	-
		<u>1,787,743</u>	<u>1,206,775</u>
Пренети порески кредити и капитални губици		<u>4,163,704</u>	<u>1,027,363</u>
		<u>5,951,447</u>	<u>2,234,138</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми	Укупно	Нематеријална улагања	Инвестиционе некретнине
Набавна вредност							
Стање 1. јануара 2007. године, пре корекција	6,634,849	471,011,541	493,948,042	35,047,836	1,006,642,268	2,831,854	111,000
Корекције почетног стања	48,238	(24,183,637)	27,640,752	1,827	3,507,180	2,797	-
Стање 1. јануара 2007. године, након корекција	6,683,087	446,827,904	521,588,794	35,049,663	1,010,149,448	2,834,651	111,000
Набавке у току године	350,547	1,317,693	4,168,631	16,700,999	22,537,870	343,011	5,743
Активирање средстава у припреми	49	2,012,247	9,325,340	(11,337,636)	-	-	-
Преноси	4,738,468	(68,583,041)	65,089,645	(918,768)	326,304	(4,947)	-
Ревалоризација (ефекти процена вредности)	6,366,434	154,115,355	143,503,141	-	303,984,930	-	-
Отуђења и расходовања	(12,847)	(2,049,930)	(6,589,660)	(25,206)	(8,677,643)	(85,785)	-
Преноси трећим лицима	-	(74,246)	(89,455)	(32,882)	(196,583)	(6,255)	-
Вишкови	-	100	22,522	-	22,622	-	-
Мањкови	-	(7,397)	(38,814)	-	(46,211)	(7,589)	-
Искњижавање бруто вредности основних средстава ради оснивања нових друштва	-	(904,320)	-	-	(904,320)	-	-
Стање 31. децембра 2007. године, пре корекција	18,125,738	532,654,365	736,980,144	39,436,170	1,327,196,417	3,073,086	116,743
Корекције	37,928	(384,602)	5,618,982	(49,200)	5,223,108	420	4,824
Стање 31. децембра 2007. године, након корекција	18,163,666	532,269,763	742,599,126	39,386,970	1,332,419,525	3,073,506	121,567
Набавке у току године	1,153,529	495,834	2,948,509	24,692,182	29,290,054	268,112	3,892
Активирање средстава у припреми	94,584	1,004,486	11,458,232	(12,759,832)	(202,530)	-	-
Преноси	(28,196)	(64,462,334)	64,959,809	(594,969)	(125,690)	1,817	-
Инвестиције у сопственој режији	-	232,625	597,031	303,301	1,132,957	-	-
Донације	-	80,612	1,159,242	-	1,239,854	-	-
Ревалоризација (ефекти накнадних процена вредности)	-	-	(7,333)	-	(7,333)	-	-
Отуђења и расходовања	-	(1,408,151)	(4,392,424)	(176,030)	(5,976,605)	(619)	(5,936)
Преноси трећим лицима	-	(888)	(7,506)	(404)	(8,798)	-	-
Вишкови	-	57,285	8,868	-	66,153	-	-
Мањкови	-	(1,498)	(20,652)	(497)	(22,647)	(75)	-
Преноси зависним предузећима	-	-	(3,424)	-	(3,424)	(20,211)	-
Остале промене	-	(2,583,393)	1,449,585	(13,277)	(1,147,085)	(1,413)	-
Стање 31. децембра 2008. године	19,383,583	465,684,341	820,749,063	50,837,444	1,356,654,431	3,321,117	119,523

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми	Укупно	Нематеријална улагања	Инвестиционе некретнине
Исправка вредности							
Стање 1. јануара 2007. године, пре корекција	3,856	284,260,214	348,263,295	-	632,527,365	589,613	69,838
Корекције почетног стања	-	(16,684,110)	18,822,667	-	2,138,557	140	-
Стање 1. јануара 2007. године, након корекција	3,856	267,576,104	367,085,962	-	634,665,922	589,753	69,838
Амортизација текуће године	621,392	9,316,777	36,203,694	-	46,141,863	115,040	2,548
Преноси	1,124,420	(43,812,613)	43,017,120	24,535	353,462	5,757	-
Донације	-	3,035	512,320	-	515,355	-	-
Ревалоризација(ефекти процена вредности)	4,000,906	78,886,542	26,179,814	7,236,904	116,304,166	-	-
Отуђења и расходовања	(3,223)	(1,623,452)	(6,890,214)	-	(8,516,889)	(3,103)	-
Мањкови	-	(5,188)	(33,231)	-	(38,419)	(7,298)	-
Преноси трећим лицима	-	(39,969)	123,729	-	83,760	(1,990)	-
Искњижена бруто вредност основних средстава ради оснивања нових друштва	-	(750,155)	-	-	(750,155)	-	-
Стање 31. децембра 2007. године, пре корекција	5,747,351	309,551,081	466,199,194	7,261,439	788,759,065	698,159	72,386
Корекције	(8,249)	1,452,753	4,331,950	-	5,776,444	2,419	4,824
Стање 31. децембра 2007. године, након корекција	5,739,102	311,003,824	470,531,144	7,261,439	794,535,509	700,578	77,210
Амортизација текуће године	789,542	7,456,114	38,044,086	558	46,290,300	165,700	2,563
Преноси зависним предузећима	-	-	(3,424)	-	(3,424)	-	-
Преноси	(1,141)	(48,343,599)	48,359,801	-	15,061	-	-
Донације	-	1,264	1,016,396	-	1,017,660	-	-
Продаја	-	-	-	-	-	-	-
Отуђења и расходовања	-	(1,096,668)	(3,631,151)	(558)	(4,728,377)	(526)	(4,658)
Мањкови	-	(1,498)	(18,881)	-	(20,379)	(75)	-
Преноси трећим лицима	-	(464)	(1,281)	-	(1,745)	-	-
Остале промене	(1)	(2,148,285)	1,416,469	(882)	(732,699)	72	-
Стање 31. децембра 2008. године	6,527,502	266,870,688	555,713,159	7,260,557	836,371,906	865,749	75,115
Садашња вредност							
31. децембар 2008. године	12,856,081	198,813,653	265,035,904	43,576,887	520,282,525	2,455,368	44,408
31. децембар 2007. године, након корекција	12,424,564	221,265,939	272,067,982	32,125,531	537,884,016	2,372,928	44,357

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

Некретнине, постројења и опрема, како је наведено у напомени 3.12, исказана су по ревалоризованој вредности са стањем на дан 1. јануара 2007. године. За процену вредности ангажован је независни проценитељ. Мерење поштене вредности утврђено је по трошковном методу, кориговано до износа корисне вредности средстава (приносна метода).

Инвестиције у току

Средства у припреми и нематеријална улагања у припреми укључују износе од 4,452,000 хиљада динара и 1,752,290 хиљада динара који се односе на трошкове изградње нове термоелектране ТЕ-ТО Колубара Б у оквиру ПД "Термоелектране Никола Тесла", Обреновац. Одлука о изградњи термоенергетског објекта Колубара Б, капацитета 2 x 350 MW, са припадајућим површинским копом лигнита Тамнава - Западно поље, капацитета 7 милиона тона, донета је 1984. године. Увођењем санкција УН заустављене су започете активности у реализацији овог пројекта, производњи и прибављању опреме и коришћењу одобреног кредита Светске банке.

Инвестиционе активности на завршетку изградње ТЕ Колубара Б (2x350 MW), као и друге активности на изградњи нових капацитета, како је наведено у напомени 39 догађаји после датума биланса стања.

17. АВАНСИ ЗА НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМУ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Дати аванси за некретнине, постројења, опрему и нематеријална улагања	3,921,739	4,852,555
Исправка вредности датих аванса за некретнине, постројења, опрему и нематеријална улагања	(458,455)	(148,775)
	<u>3,463,284</u>	<u>4,703,780</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

18. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Учешћа у капиталу банака у земљи:		
- АИК банка а.д., Ниш	675,957	2,924,220
- Чачанска банка а.д., Чачак	46,592	150,132
- Комерцијална Банка а.д., Београд	23,374	88,011
- остало	262,955	235,418
	<u>1,008,878</u>	<u>3,397,781</u>
Учешћа у капиталу других правних лица:		
- Политика а.д., Београд	168,109	504,318
- РМК Трепча	27,049	27,072
- Минел холдинг	9,716	9,716
- остало	153,296	153,597
	<u>358,170</u>	<u>694,703</u>
Учешћа у капиталу осигуравајућих друштава	<u>5,047</u>	<u>5,499</u>
	<u>1,372,095</u>	<u>4,097,983</u>
Исправка вредности:		
- учешћа у капиталу банака у земљи	(17,757)	(1,349)
- учешћа у капиталу других правних лица	(252,581)	(246,730)
- учешћа у капиталу осигуравајућих друштава	(3,527)	-
Укупно исправака вредности	<u>(273,865)</u>	<u>(248,079)</u>
	<u>1,098,230</u>	<u>3,849,904</u>

Учешћа у капиталу банака у земљи, Политике АД и осигуравајућих друштава су класификовани као расположиви за продају, и за део истих, које имају котирану вредност на активном тржишту извршено је признавање по фер вредности на дан 31. децембра 2008. године. Разлика између фер вредности признате на дан 31. децембра 2007. године и фер вредности на дан 31. децембра 2008. године у износу од 2,841,983 призната је као, посебна ставка капитала, уклањањем раније формираних ревалоризационих резерви по основу нереализованих добитака у износу од 2,589,245, признавањем ревалоризационих резерви по основу нереализованих губитака у износу од 252,738 хиљада динара и признавањем расхода по основу обезвређења вредности истих у износу од 16,160 хиљада динара. Наиме, према ставу пословодства, износ акумулираног губитка није уклоњен из капитала, обзиром да, у односу на датум стицања и признавања, као и на обим промета инструментима капитала, не постоје битно другачији подаци који би указивали да: емитенти имају значајније финансијске тешкоће (број дана великвидности утврђен је на основу евиденције неизмирених обавеза дужника у принудној наплати у протеклих годину дана, коју води НБС), крше уговор неиспуњењем обавеза, имају уочљиво и мерљиво смањење новчаних токова (увидом у извештаје независних ревизора, остварених позитивних резултата за претходни извештајни период, и др.), нити да је дошло до значајних промена са штетним утицајем које су се одиграле у технолошком, тржишном, економском или правном окружењу у коме емитенти послују.

Учешћа у капиталу осталих правних лица представљају учешћа у капиталу појединих предузећа у земљи расположивих за продају, која се не котирају на тржишту капитала и приказани су по набавној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

19. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
Дугорочна потраживања од ЈП Електромрежа Србије	247,562	1,601,025
Репрограмирана потраживања од купаца за електричну енергију:		
- физичка лица	118,548	500,554
- правна лица	119,204	218,798
Заједничко улагање у акумулацију воде "Ровни"	637,205	637,205
Пласмани по основу продатих станова, стамбених кредита и дугорочних закупа станова	340,003	329,322
Репрограмирана потраживања за електричну енергију – ЈП Топлификација, Пожаревац	53,703	53,703
Потраживања од Агенције за приватизацију Републике Србије	141,469	27,983
Дугорочно орочени депозити код банака у земљи	13,240	11,840
Остали дугорочни финансијски пласмани	302,458	304,277
	<u>1,973,392</u>	<u>3,684,707</u>
Исправка вредности:		
- репрограмирана потраживања од купаца за електричну енергију	(212,800)	(674,459)
- потраживања од Агенције за приватизацију Републике Србије	(141,469)	(27,983)
- остали дугорочни финансијски пласмани	(142,517)	(119,274)
	<u>(496,786)</u>	<u>(821,716)</u>
	<u>1,476,606</u>	<u>2,862,991</u>

Како је наведено у напомени 28. по раздвајању кредита ЕБРД између Предузећа и ЈП "Електромрежа Србије", извршено је укидање дугорочног потраживања по наведеном основу. Истовремено, извршено је преуговарање са испоручиоцима добара и услуга и укидање преузетих обавеза за рачун ЈП "Електромрежа Србија", правног следбеника ЈП "Електроисток", које је пословало у саставу ЕПС-а до 30. јуна 2005. године.

Репрограмирана потраживања од купаца за електричну енергију представљају потраживања од домаћинстава и правних лица са којима је закључен уговор о репрограмирању дуга са стањем на дан 31. децембра 2002. године, и који се отплаћује у минималним месечним ратама од 300 динара у периоду од десет година уз месечну каматну стопу од 1%, која се коригује уколико индекс раста цена на мало пређе 12.68% на годишњем нивоу. Обзиром да вероватноћа прилива економских користи није извесна, према процени руководства Предузећа наведена репрограмирана потраживања су највећим делом исправљена у висини репрограмиране главнице.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

19. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

На дан 31. децембра 2008. године, дугорочно удружена средстава у износу од 637,205 хиљада динара, односе се на заједничко улагање у Јавно Предузеће “Колубара”, Ваљево, а по основу изградње тела бране и акумулације “Ровни” чија је намена водоснабдевање становништва и индустрије, одбрана од поплава у околним општинама као и за потребе ЈП “Електропривреда Србије”. На основу Уредбе Владе Републике Србије о утврђивању програма изградње, реконструкције и одржавања водопривредних објеката за 2006. годину (Службени гласник РС број 117 од 30. децембра 2005. године), током 2006. године, предвиђени су даљи радови на изградњи тела бране и акумулације “Ровни”, уз учешће Владе Републике Србије у висини 100%. Предметно улагање вршено је ради обезбеђивања неопходних услова за рад пројекта ТЕ Колубара Б, за који је расписан јавни позив за подношење писама о заинтересованости и доказа о испуњењу критеријума за квалификацију заинтересованих партнера ради заједничког улагања (напомена 39).

Остали дугорочни финансијски пласмани укључују износ од 105,014 хиљада динара који се односи на улагања у изградњу топлификационе мреже у селу Дрмно и реконструкцију постојеће топлификационе мреже у Костолцу.

20. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Материјал	9,489,712	9,127,315
Резервни делови	9,434,505	8,834,378
Алат и инвентар	1,783,007	1,536,594
Недовршена производња и готови производи	4,168,590	2,800,685
Роба	294	584
	<u>24,876,108</u>	<u>22,299,556</u>
Исправка вредности:		
- залиха	<u>(2,094,699)</u>	<u>(1,911,937)</u>
	<u>22,781,409</u>	<u>20,387,619</u>

За износ залиха са успореним обртом и залиха које се не могу технички и технолошки употребити, извршена је исправка вредности. Висина залиха материјала и резервних делова наметнута је интензивним капиталним радовима на постојећим постројењима и опреми, околностима везаним за набавку по поруџбини и потребом за одржавањем одговарајућег нивоа залиха ради редовног сервисирања и ради санирања евентуалних хаваријских догађаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

21. АВАНСИ ЗА ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Дати аванси	2,388,354	2,617,084
Исправка вредности: датих аванса	(270,156)	(486,245)
	2,118,198	2,130,839

22. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Потраживања од купаца:		
- неконсолидована зависна предузећа са Косова и Метохије	871,668	871,668
- остала повезана предузећа	4,592	3,288
- купци у земљи	73,745,599	62,433,549
- купци у иностранству	4,460,715	6,070,440
- ЈП ПЕУ Ресавица	1,166,907	1,166,907
	80,249,481	70,545,852
Потраживања по основу РТВ претплате	13,206,531	9,310,259
Потраживања по основу камате	2,141,720	2,178,448
Потраживања од запослених	228,804	744,200
Потраживања од буџетских корисника и преплаћени порези и доприноси	560,907	320,557
Потраживања из специфичних послова	28,401	166,878
Остала потраживања	283,499	461,121
	96,699,343	83,727,315
Исправка вредности:		
- потраживања од неконсолидованих зависних предузећа са Косова и Метохије	(871,668)	(871,668)
- остала повезана предузећа	(370)	(370)
- купци у земљи	(49,660,074)	(42,186,221)
- купци у иностранству	(3,719,487)	(2,482,337)
- ЈП ПЕУ Ресавица	(1,166,907)	(1,166,907)
- потраживања за камату	(2,868)	(2,868)
- потраживања од запослених	(4,474)	(4,697)
- потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	(219)	(329)
- остала потраживања	(283,499)	(153,971)
	(55,710,241)	(46,869,368)
	40,989,102	36,857,947

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

22. ПОТРАЖИВАЊА (наставак)

Начин и услови испоруке електричне енергије потрошачима регулисани су Уредбом о општим условима за испоруку електричне енергије, док је цена истих добара утврђена Одлуком о тарифном систему за продају електричне енергије, коју доноси Управни одбор ЈП ЕПС уз сагласност Владе Републике Србије.

Потраживања од купаца у земљи на дан 31. децембра 2008. године укључују потраживања од предузећа у процесу реструктурирања у износу од 10,317,776 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 10,554,970 хиљада динара), која су пријављена Агенцији за приватизацију Републике Србије. Предузеће је извршило исправку вредности целокупног износа ових потраживања.

Потраживања од неконсолидованих зависних предузећа са Косова и Метохије се углавном односе на ненаплаћена потраживања по основу главнице и камате за испоручену електричну енергију у ранијем периоду ЈП „Електрокосмет”, Приштина и у целости је умањена вредност истог, индиректним методом.

Део потраживања од купаца у иностранству у износу од 1,334,169 хиљада динара исказан је по основу промета електричне енергије са предузећем „Електропривреда Црне Горе” а.д., као и са мешовитим холдингом „Електропривреда Републике Српске”, са којим Предузеће има закључене дугорочне уговоре о пословно техничкој сарадњи. Прилив новчаних токова по наведеним прометима очекује се после датума биланса стања. Преостали износ потраживања од купаца из иностранства највећим делом се односи на потраживања од електропривреда бивших југословенских република из ранијих година, за које је извршено индиректно отписивање.

На основу Закона о изменама и допунама Закона о радиодифузији, дистрибутивна предузећа од септембра 2005. године, врше наплату од крајњих потрошача радиотелевизијске претплате за рачун ЈП Радио Телевизија Србије, Београд под условима под којима се врши наплата електричне енергије. По истеку месеца, а на основу испостављених рачуна за ТВ претплату потрошачима електричне енергије дистрибутивна предузећа и ЈП РТС врши међусобни обрачун, док се пренос новчаних средстава на рачун ЈП РТС врши свакодневно. По наведеном комисионом послу дистрибутивна предузећа остварују накнаду у висини од 8% од наплаћене ТВ претплате, односно од 6,3% почев од маја извештајне године.

Потраживања од ЈП „Електро mreжа Србије” признато је по закљученим уговорима како је наведено. Такође, потраживања по основу камата од ЈП „Електро mreжа Србије” у износу од 404,682 хиљада динара, на дан 31. Децембра 2008. године, се односе на камате по кредиту од НР Кине у износу од 312,192 хиљаде динара и репрограмираних кредита од стране Међународне банке за обнову и развоју износу од 92,490 хиљаде динара. Главница потраживања је исказана у оквиру дугорочних финансијских пласмана (напомена 19).

Део исказаног потраживања од буџетских корисника и износу од 430,000 хиљада динара односи се на потраживања ПД "Термоелектране Никола Тесла" од Фонда за заштиту животне средине по закљученим уговорима о суфинансирању пројеката намењених заштити животне средине, а по овереним ситуацијама извођача радова. Наведени уговори закључени су на основу Закона о заштити животне средине и подзаконских аката ради смањења штетних емисија како је наведено у напомени 10.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

23. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Текућа доспећа дугорочних потраживања од ЈП Електромрежа Србије	881,110	996,895
Краткорочни депозити код банака у земљи	754,800	645,014
Бескаматне позајмице неконсолидованим зависним предузећима – Колубара Метал д.о.о. Вреоци	-	14,507
Краткорочни кредити у земљи	820	60,926
Краткорочни кредити у иностранству	31,082	31,082
Остало	417,786	320,282
	<u>2,085,598</u>	<u>2,068,706</u>

Део дугорочних потраживања који доспева до једне године у износу од 881,110 хиљада динара се односи на текућа доспећа дугорочних потраживања од ЈП „Електромрежа Србије” по основу кредита од НР Кине у износу од 842,606 хиљада динара, по основу репрограмираних кредита од Међународне банке за обнову и развој износу од 38,504 хиљаде динара.

Краткорочни депозити код банака у земљи се односе на краткорочно орочене депозите на период од једног месеца до годину дана.

24. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Текући рачуни:		
- у динарима	4,070,740	3,936,037
- у страниј валути	1,177,178	811,049
Депозити за покрића по акредитивима	522,073	215,047
Благајна и остала новчана средства	113,881	83,202
Остала новчана средства	349,872	359,028
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена	12,851	168,880
Укупно готовина и готовински еквиваленти	6,246,595	5,573,243
Умањење вредности новчаних средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена	(21,289)	(174,073)
	<u>6,225,306</u>	<u>5,399,170</u>

Укидање исправке вредности готовине извршено је како је обелодањено у напмени 13 и 28.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

25. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
Разграничени порез на додату вредност	959,730	905,600
Остала активна временска разграничења	399,243	364,957
	<u>1,358,973</u>	<u>1,270,557</u>

Порез на додату вредност односи се на претходни порез који је предузеће искористило после датума састављања биланса стања за умањење својих обавеза по основу дугованог ПДВ.

26. КАПИТАЛ

Основни капитал

Основни капитал Предузећа је у државном власништву и обухвата почетни капитал увећан за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године, као и по основу промена које су настале оснивањем Јавног предузећа за производњу, пренос, дистрибуцију и трговину електричном енергијом, “Електропривреда Србије”, на основу Одлуке Владе Републике Србије која је ступила на снагу 1. јула 2005. године. Наведеном Одлуком из система ЕПС-а издвојено је ЈП Електроисток које је од 1. јула 2005. године самостално предузеће које послује под именом ЈП Електро mreжа Србије, и формирано ново предузеће ЈП Електропривреда Србије. Као резултат наведене статусне промене у 2005. години дошло је до нето повећања државног капитала за ефекте признавања оснивачког улога у преосталих 18 предузећа у саставу ЕПС-а, у износу од 317,831,442 хиљаде динара, и ефекте разграничења имовине и обавеза између Предузећа и ЈП Електро mreжа Србије у нето износу од 1,847,718 хиљада динара.

Наведена статусна промена уписана је у регистар Агенције за привредне регистре 1. јула 2005. године, решењем број БД 80380/2005. Висина новчаног и неновчаног капитала који је уписан у регистар Агенције за привредне регистре износи EUR 4,621,609,319 по курсу на дан 31. децембра 2004. године, односно 364,575,651 хиљада динара. Као резултат свега тога, износ основног капитала по књигама Предузећа није усаглашен са износом који је уписан у регистар Агенције за привредне регистре Републике Србије на дан 31. децембра 2007. године, односно мање исказан за износ од 5,919,563 хиљаде динара.

Сходно Одлуци Владе Републике Србије о оснивању Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије “Електропривреда Србије”, Предузеће је преузело сва средства претходног јавног предузећа укључујући и улоге у зависним предузећима која су основана средствима Предузећа у ранијем периоду. Групу ЕПС-а чине 12 повезаних предузећа која су у 100% власништву Предузећа. Предузеће је у току 2005. године ангажовало независног процењивача ради процене вредности неновчаног улога у новоформирано јавно предузеће, при чему је независни процењивач проценио и вредност учешћа у капиталу повезаних предузећа у напред наведеном износу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

26. КАПИТАЛ (наставак)

Процењена вредност учешћа у капиталу повезаних предузећа представља књиговодствену вредност њиховог капитала са стањем на дан 31. децембра 2004. године. Исказано стање државног капитала у приложеним консолидованим финансијским извештајима на дан 31. децембра 2008. године у износу од 358,656,088 хиљада динара, веће је од исказаног капитала матичног предузећа у износу од 322,906,233 хиљада динара, за износ од 35,749,855 хиљада динара као резултат разлике између процењене вредности учешћа у капиталу повезаних предузећа и припадајућег основног капитала повезаних предузећа.

Остали капитал

Остали капитал приказан у билансу стања Предузећа на дан 31. децембра 2008. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

27. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	6,100,634	2,791,695
Резервисања за судске спорове	1,090,728	644,268
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	323,829	185,865
	<u>7,515,191</u>	<u>3,621,828</u>

Промене на дугорочним резервисањима у току 2008. и 2007. године су приказане у следећој табели:

	У хиљадама динара			
	Отпремнине и јубиларне награде	Судски спорови	Обнављање природних богатстава	Укупно
Стање, 1. јануар 2007. године	971,625	580,508	151,874	1,704,007
Повећање у току године	2,332,452	168,729	85,616	2,586,797
Смањење у току периода	-	(51,114)	-	(51,114)
Искоришћена резервисања	(512,382)	(53,859)	(51,621)	(617,862)
Стање, 31. децембра 2007. године	<u>2,791,695</u>	<u>644,264</u>	<u>185,869</u>	<u>3,621,828</u>
Повећање у току периода	3,596,382	582,763	148,067	4,327,212
Смањење у току периода	-	(90,828)	-	(90,828)
Искоришћена резервисања	(287,443)	(45,471)	(10,107)	(343,021)
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>6,100,634</u>	<u>1,090,728</u>	<u>323,829</u>	<u>7,515,191</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

27. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Законом о енергетици и Одлуком Владе РС о оснивању јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије утврђен је будући начин организовања ЕПС. Даља резервисања за трошкове реструктурирања нису призната због непостојања детаљног формалног плана за реструктурирање на основу којег се износ обавезе може поуздано утврдити.

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде у износу од 5,611,764 хиљада динара извршена су у свим ентитетима који послују у саставу групе ЕПС, како је наведено у напмени 3.9, осим за ПД „ТЕ Никола Тесла” чије је резервисање у износу од 488,870 хиљаде динара извршено применом годишњег очекиваног раста зарада у Предузећу од 9%, дисконтној стопи од 12%, годишњој стопи флукуације запослених од 0,5% уз уважавање ризика за случај смрти према подацима обављеним од стране Републичког завода за статистику.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

А. ИНО КРЕДИТИ	Валута	Главница у валути	Датум доспећа	Каматна стопа и начин отплате	У хиљадама динара	
					31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
<i>I Рефинансирани кредити реализовани из средстава:</i>						
1. Париског клуба поверилаца:						
1.1 Влада Аустрије	EUR	3,998,307	31. март 2024.	Austrian Market Rate, полугодишње	354,254	324,960
1.2 Влада Француске	EUR	47,413,610	22. март 2024.	5.9% p.a., полугодишње	4,200,893	3,869,671
1.3 Влада Немачке	EUR	30,217,806	22. март 2024.	5.5% p.a., полугодишње	2,677,328	2,451,395
1.4 Влада Канаде	EUR	65,033,896	22. март 2024.	EURIBOR + 0.5% годишње, полугодишње	5,762,068	5,261,964
1.5 Влада Швајцарске	CHF	86,362,653	22. март 2024. 22. септембра 2024.	6M LIBOR CHF + 0.5% годишње, полугодишње	5,130,287	4,191,847
1.6 Влада САД	USD	7,628,240		5.375%, полугодишње	479,816	421,459
1.7 Влада Русије	USD	46,448,090	22. март 2034.	0.5517% p.a., полугодишње	2,921,585	2,527,360
1.8 Влада Јапана	JPY	2,473,947,266	22. март 2024.	2.839% p.a., полугодишње	1,723,362	1,201,534
					<u>23,249,593</u>	<u>20,250,190</u>
2. Лондонског клуба поверилаца	USD	16,323,299	1. новембар 2024.	3.75% p.a. до 1. новембра 2009. - 6.75% p.a. до 1. новембра 2024., полугодишње	1,026,736	876,997
3. Међународне банке за обнову и развој	EUR	8,615,111	15. децембар 2031.	1/3 главнице - 5.44, 1/3 главнице - 5.79 - 5.81 и 1/3 главнице - EURIBOR, полугодишње	763,308	696,699
4. Европске инвестиционе банке	EUR	426,596	17. октобар 2016.	полугодишњи EURIBOR	37,797	33,802
					<u>1,827,841</u>	<u>1,607,498</u>
<i>II Кредити од Влада реализовани после 1990. године:</i>						
1. НР Кине реализовани преко домаћих банака у стечају	USD	46,296,184	21. јул 2008.	7.69% p.a., полугодишње	2,912,030	2,487,341
2. Руске Федерације реализовани преко домаћих банака у стечају	USD	5,886,608	15. јул 2013. 15. децембар 2019	LIBOR+1.25% p.a., полугодишње	370,268	379,521
3. Републике Пољске	USD	41,458,300		0.75% p.a., полугодишње	2,607,727	2,408,476

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

	Валута	Главница у валути	Датум доспећа	Каматна стопа и начин отплате	У хиљадама динара	
					31. децембар 2008.	31. децембар 2007.. <i>Кориговано</i>
<i>III Кредити од међународних финансијских организација</i>						
1. KfW						
Кредити од Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW)	EUR	25,564,594	30. јун 2013.	4.32% р.а., полугодишње	2,265,049	2,475,784
Кредити од Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW)	EUR	7,686,842	30. јун 2015.	Променљива (5,09 - 5,61)	681,062	22,994
Кредити од Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW)	EUR	9,942,328	30. јун 2020.	-	880,900	784,301
2. EBRD						
Кредити од Европске банке за обнову и развој (I)	EUR	24,978,966	7. март 2016. 7. септембар	3.1%-5.793 % р.а., полугодишње	2,213,161	3,217,320
Кредити од Европске банке за обнову и развој (II)	EUR	25,184,951	2018.	3.1%-5.793 % р.а., полугодишње	2,231,412	1,531,438
3. Кредит од Европске инвестиционе банке (II)	EUR	22,000,000	9. јун 2027.	3.879-5.248%р.а., полугодишње	1,949,222	1,394,557
4. IDA	СДР	1,994,925	15. март 2025.	-	194,220	3,458
					<u>10,595,489</u>	<u>9,432,880</u>
<i>IV Банке у стечају:</i>						
1. Београдска банка	USD	7,407,692	31. децембар 2011.	LIBOR+3; домицилна за USD и 0,5 месечно	465,944	-
Београдска банка	EUR	12,816,375	31. децембар 2011.	5,50, месечно	1,135,544	-
2. Југобанка	USD	1,811,198	30. април 2010.	домицилна за USD, месечно	113,924	-
3. Беобанка	EUR	4,576,030	28. фебруар 2012.	8,00, месечно	405,441	-
Беобанка	USD	13,828,988	28. фебруар 2012.	6,00, месечно	869,843	161,749
					<u>2,990,696</u>	<u>161,749</u>
<i>V Остало</i>						
1. ЈП EMS IBRD	EUR	36,808	28. фебруар 2012.	1/3-5.44,1/3-5.81 I 1/3 – Euribor	3,261	3,028
2. Erste bank a.d. Novi Sad	EUR	2,000,000	28. фебруар 2012.	Тромесечни Euribor	177,202	-
					<u>44,553,644</u>	<u>36,727,655</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

	Валута	Главница у валути	Датум доспећа	Каматна стопа и начин отплате	У хиљадама динара	
					31. децембар 2008.	31. децембар 2007.. <i>Кориговано</i>
Б. Кредити у динарима						
1. Министарство финансија Републике Србије	РСД	1,031,534,754	31. децембар 2010.	8.5% p.a., полугодишње	1,031,535	1,031,535
2. Банке у стечају:						
Београдска банка	РСД	81,935,195	31. децембар 2011.	есконтна стопа НБС, месечно	81,935	-
Југобанка	РСД	11,572,625	30. април 2010. 01. септембар	законска затезна, месечно	11,573	-
Инвестбанка	РСД	185,944,928	2009.	1,00, месечно	185,945	168,199
Инвестбанка	РСД	134,551,690	15. децембар 2012.	1,00, месечно	134,552	168,180
Беобанка	РСД	6,080,000	15. децембар 2012.	1,00, 15.06. и 15.12.; и месечно	6,080	7,853
3. ЈП Електромрежа Србије, Београд (I)	РСД	2,704,051,566	31. децембар 2021.	8,5, Есконтна стопа НБС, месечно	2,704,052	1,591,937
4. Остало	РСД	4,599	-	-	-	4,265
Део дугорочних кредита који доспева до једне године:						
- у иностраној валути					6,015,554	(4,159,913)
- у динарима					1,143,746	(443,037)
					<u>7,159,300</u>	<u>(4,602,950)</u>
Дугорочни део:						
- у иностраној валути					38,538,090	32,567,743
- у динарима					3,011,924	2,528,932
					<u>41,550,014</u>	<u>35,096,675</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

А. Кредити у иностраној валути

1. Рефинансирани кредити реализовани пре 1990. године из средстава од:

1. Париског клуба поверилаца

Отплата обавеза по основу рефинансираних дугорочних кредита из средстава Париског клуба поверилаца, реализованих преко домаћих банака и припадајућих камата је била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. Обавезе по основу дуга према повериоцима Париског клуба признате су у складу са Усаглашеним записником о консолидацији дуга СРЈ, Законом о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака на територији Савезне Републике Југославије (Службени Гласник СРЈ број 36/2002), који су дужници или даваоци гаранција Париској групи кредитора и усаглашеним стањем са Народном банком Србије, у висини од 49% релевантне главнице, на основу потписаних билатералних споразума. Закон је предвидео могућност додатног отписа обавеза за три године до максималног износа од 66.67%, као додатна ставка репрограма обавеза.

У току 2006. године, са Агенцијом за осигурање депозита, која иступа у име и за рачун Републике Србије, односно са Панонском банком а.д. Нови Сад, закључене су измене уговорних одредби којима је одобрен додатни отпуст у висини од 15% релевантне главнице.

2. Лондонског клуба поверилаца

Предузеће је у 2005. години извршило отпис 62% нове главнице дуга према Лондонском клубу поверилаца на дан 30. септембра 2004. године и усагласило износ нове главнице на основу дописа и ануитетних планова достављених од стране Народне банке Србије. У току 2006. године, са Агенцијом за осигурање депозита потписан је Уговор о регулисању обавеза према Републици Србији. Новоформирана главница ће се отплаћивати у полугодишњим ануитетима од којих први доспева за плаћање 1. маја 2010. године, а последњи 1. новембра 2024. године. Камата на новоформирану главницу ће се обрачунавати по стопи 3.75% годишње почев од 1. новембра 2005. године до 1. новембра 2009. године, а од 1. новембра 2009. године до 1. новембра 2024. године по стопи од 6.75% годишње и плаћаће се у полугодишњим ануитетима.

3. Међународне банке за обнову и развој

У складу са Споразумом о зајму између СР Југославије и Међународне банке за обнову и развој од 17. децембра 2001. године, укупне обавезе Предузећа по основу главница кредита, камата и других обрачунатих трошкова до краја 2001. године представљају главницу новог кредита који се отплаћује Влади Републике Србије у полугодишњим ратама у периоду од 15. јуна 2005. године до 15. децембра 2031. године уз камату по варијабилној каматној стопи. Предузеће је на дан 17. маја 2006. године закључило уговор о репрограму обавеза са Агенцијом за осигурање депозита којим се регулишу обавезе Предузећа према Републици Србији по основу репрограмираних кредита према наведеном повериоцу. У складу са поменутиим уговором део обавеза у износу од 81% дуга који износи EUR 25,049,998 (EUR 20,528,101 главница, EUR 639,254 текућа доспећа и EUR 3,882,643 камата) који је пласиран ЈП Електромрежи Србије, је истовремено искњижен из евиденције Предузећа, при чему је преосталих 19% тог дуга репрограмирано на период до 15. децембра 2031. године. Отплата се врши у полугодишњим ануитетима од којих први доспева за плаћање 15. јуна 2006. године уз камату по варијабилној каматној стопи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

III Кредити од међународних финансијских организација

1. KfW

Са немачком финансијском организацијом KfW током 2003. - 2005. године закључени су финансијски уговори у износу од :

- EUR 51,129,188 дана 26. октобра 2001. године. Зајам је повучен у целости до 30. јуна 2004. године. Отплата главнице започета је од 30. децембра 2004. године и трајаће до 30. јуна 2013. године. Каматна стопа је, након завршеног периода повлачења, фиксирана на нивоу од 4,32% годишње.

EUR 16 милиона (уз EUR 9 милиона бесповратних средстава) дана 24. децембра 2003. године. Крајњи рок коришћења средстава кредита је утврђен до 30. јуна 2008. године. Продужен је до 30. јуна 2009. године. Првобитно предвиђен почетак отплате главнице од 30. децембра. 2008. године померен је на дан 30. јун 2009. године и рок отплате трајаће 30. Јуна 2013. године. Каматна стопа се утврђује два дана пре коришћења и фиксираће се на том нивоу до датума када KfW буде известио ЈП ЕПС о сведеној каматној стопи за цео зајам коју ће утврдити по извршењу последње исплате зајма и на том нивоу ће се фиксирати за цео отплатни период.

- EUR 30 милиона дана 9. септембра 2005. године. Крајњи рок коришћења средстава кредита је утврђен до 31. децембар 2011. године. Отплата главнице предвиђа се од 30. децембра 2010. године до 30. јуна 2020. године, без камате.

- EUR 36 милиона (уз EUR 10 милиона бесповратних средстава) дана 2. јануара 2008. године. Крајњи рок коришћења средстава кредита је утврђен до 31. децембра 2010. године. Отплата главнице предвиђа се од 30. децембра 2011. године до 30. јуна 2018. године. Каматна стопа се утврђује два дана пре коришћења и фиксираће се на том нивоу до датума када KfW извести ЈП ЕПС о сведеној каматној стопи за цео зајам који ће утврдити по извршењу последње исплате зајма и на том нивоу ће се фиксирати за цео отплатни период. После датума биланса стања средства кредита постала су ефективна.

2. Кредити од Европске банке за обнову и развој

Кредити од Европске банке за обнову и развој (EBRD) у износу од:

- EUR 39,600,000 је у фази коришћења. Првобитно уговорен зајам од EUR 100,000,000 раздвојен је између ЈП ЕПС (EUR 39,600,000) и ЈП "Електроурежа Србије" (EUR 60,400,000). Прерасподела права и обавеза по овом зајму између ЈП ЕПС и ЈП "Електроурежа Србије" уз сагласност ЕБРД, као кредитора, и Републике Србије, као гаранта, извршена је 27. маја 2008. године, закључењем споразума: Измењеног и допуњеног споразума о зајму између Предузећа и ЕБРД, измењеног и допуњеног споразума о зајму између ЈП "Електроурежа Србије" и ЕБРД и Споразума о признавању, сагласности и поновном потврђивању између Републике Србије, овог Предузећа, ЈП "Електроурежа Србије" и ЕБРД. Права и обавезе за део овог кредита у износу од EUR 60,400,000 пренета су на ЈП "Електроурежа Србије". Неискоришћена средства дела зајма које користи ово Предузеће постала су поново ефективна од 29 јула 2008. године, и могу се користити до 31 децембра 2009. године. Отплата главнице започета је 7 септембра 2005. године и трајаће до 7 марта 2016. године. Уговорена је променљива каматна стопа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

III Кредити од међународних финансијских организација (наставак)

2. Кредити од Европске банке за обнову и развој (наставак)

- EUR 60,000,000 је у фази коришћења. Крајњи рок коришћења средстава кредита је утврђен до 28. фебруара 2008. године и у току је продужење рока коришћења средстава кредита до 30. септембра 2009. године. Отплата главнице предвиђа се од 7. марта 2008. године до 7. септембра 2018. године. Уговорена је променљива каматна стопа.

По основу кредитних аранжмана са EBRD, Предузеће је у обавези да испуњава одређене максималне или минималне показатеље пословања. Предузеће није у сагласности са одређеним финансијским одредбама овог уговора о кредиту. Руководство Предузећа сматра да не може доћи до одређених рестриктивних мера од стране EBRD услед неусаглашености са одредбама уговора које би имале значајног утицаја на финансијски положај Предузећа или би се захтевала рекласификација наведених обавеза по кредитима са дугорочних на краткорочне обавезе.

3. Кредит од Европске инвестиционе банке (II)

На основу уговора о финансирању пројекта управљања електроенергетским системом Србије и Црне Горе који је закључен између Србије и Црне Горе и Европске инвестиционе банке 30. октобра 2003. године, Предузећу је одобрен оквирни кредит од EUR 22,000,000. Повлачење кредита извршено је у целости у 10 транши до 31. децембра 2008. године с обзиром да је рок за коришћење, првобитно утврђен као датум 30. април 2007. године, продужен до 31. децембра 2008. године. Кредит се отплаћује у полугодишњим ратама које доспевају делом 25. маја и 25. новембра, а делом 9. јуна и 9. децембра у периоду од 2010. до 2027. године, по каматној стопи утврђеној за сваку траншу понаособ на датум пуштања транше и фиксираној до краја отплатног периода.

4. Кредит од Светске банке – Међународног удружења за развој (IDA)

На основу Споразума о кредиту за развој (Програм енергетске Заједнице југоисточне Европе – Компонента за Србију и Црну Гору – Пројекат за Србију – ECSEE) закљученог 8. септембра 2005. године између државне заједнице Србије и Црне Горе и Међународног удружења за развој – IDA у износу од 13,9 милиона SDR, и Подспоразума о кредиту закљученом између Републике Србије и државне заједнице Србије и Црне Горе и Подспоразума о кредиту између Републике Србије и овог Предузећа, омогућено је овом Предузећу коришћење средстава кредита у износу од SDR 12,24 милиона. Рок за коришћење одобрених средстава је 28. фебруар 2010. године. Кредит се отплаћује у полугодишњим ратама које доспевају 15. марта и 15. септембра, у периоду од 2015. до 2025. године, без камате.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Б. Кредити у динарима

1. Министарство финансија Републике Србије

У складу са Законом о измиривању обавеза Републике Србије према Народној банци Србије, обавезе Предузећа по основу издатих краткорочних обвезница у износу од 1,899,090 хиљада динара се трансформишу у дугорочне обавезе према Републици Србији, са роковима доспећа на дане 31. децембра 2006. године, 31. децембра 2007. године и 31. децембра 2010. године у износима од 289,185 хиљада динара, 578,370 хиљада динара, односно 1,031,535 хиљаде динара, уз каматну стопу од 8.5% на годишњем нивоу. Износ од 289,185 хиљада динара, као и од 578,370 хиљада динара отплаћени су у року доспећа.

2. Банке у поступку стечаја и ликвидације

Отплата кредита од иностраних поверилаца, реализованих преко домаћих банака у стечају:

Београдском банком а.д. Београд у стечају, Беобанком а.д. Београд у стечају, Инвестбанком а.д. Београд у стечају и Југобанком а.д. Београд у стечају и других кредита од ових банака је била у статусу мировања од 1992. године, када су уведене санкције Уједињених нација, односно од почетка 2002. године, када је покренут поступак стечаја и ликвидације ових банака.

Након примене Програма Владе Републике Србије за регулисање унутрашњих дугова из 2001. године, компензације дуговања и потраживања између овог Предузећа и банака у стечају на дан 3. јануара 2002. године и извршених плаћања по правоснажним пресудама по споровима које су покренуле Банке у стечају код вишег трговинског суда у Београду, на дан 31. март 2008. године извршено је усаглашавање стања дуговања и потраживања између овог Предузећа и банака у стечају, уз сагласност Агенције за осигурање депозита, а по основу основног дуга и обрачунате камате на дан 31. март 2008. године који заједно представљају нову вредност главнице дуга на дан 31. март 2008. године.

Усаглашавање стања дуга овог Предузећа према банкама у стечају и предложеног начина њиховог регулисања, као и текстове усаглашених уговора о међусобном регулисању дужничко поверилачких односа прихватили су стечајана већа Трговинског суда у Београду доношењем решења: Посл.бр.ХИИ Ст-16-2002 од 29.05.2008. године, Посл.бр. ХИИ Ст-4-2002 од 03.07.2008. године, Посл.бр. I Ст. 22-2002 од 30.06.2008. године и Посл. Бр. V Ст-10-2002 од 30.06.2008. године.

Уговори о међусобном регулисању дужничко поверилачких односа потписани су 24. јула 2008. године између овог Предузећа и банака у стечају и Агенције за осигурање депозита. Банке у стечају су повукле тужбе по покренутим споровима код Вишег трговинског суда у Београду.

Услови репрограмирања утврђених обавеза варирају: грејс период између 6 и 12 месеци, рок отплате све до 2012. године, у 12 до 34 једнаких месечних рата тј. 10 једнаких полугодишњих рата, са каматним стопама које су уговорене основним уговорима или законом предвиђеним.

Од 24. јула 2008. године ово Предузеће врши редовно плаћање доспелих обавеза по овом основу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Б. Кредити у динарима (наставак)

3. ЈП Електромрежа Србије, Београд

Обавезе према ЈП Електромрежа Србије, Београд у износу од 836,655 хиљада динара, на дан 31. децембра 2008. године, односе се на репрограмиране краткорочне обавезе Предузећа по основу расподеле заједничког прихода у оквиру ЕПС-а закључно са 31. децембром 2004. године. Сходно билансу разграничења, наведене обавезе Предузећа су репрограмиране на период од 15 година, уз месечно плаћање у једнаким ратама почевши од 30. јуна 2006. године уз камату у висини есконтне стопе Народне банке Србије.

Обавезе према ЈП Електромрежа Србије, Београд у износу од 515,925 хиљада динара, на дан 31. децембра 2008. године, односе се на репрограмиране краткорочне обавезе Предузећа по основу уговора закљученог 1. новембра 2006. године. У складу са уговором ове обавезе су репрограмиране на рок од 5 година, уз месечно плаћање у једнаким ратама почевши од 31. јануара 2007. године уз камату у висини есконтне стопе Народне банке Србије.

Обавеза према ЈП Електромрежа Србије, Београд у износу од 1,200,111 хиљада динара, на дан 31. децембра 2008. године, односе се на репрограмиране краткорочне обавезе Предузећа по основу уговора закљученог 24. септембра 2008. године. У складу са уговором обавезе по основу главног дуга су репрограмиране на рок од 2 године, уз месечно плаћање у једнаким ратама почевши од 31. јануара 2009. године уз камату у висини есконтне стопе Народне банке Србије.

Обавеза према ЈП Електромрежа Србије, Београд у износу од 151,359 хиљада динара, на дан 31. децембра 2008. године, односе се на репрограмиране краткорочне обавезе Предузећа по основу уговора закљученог 24. септембра 2008. године. У складу са уговором обавезе по основу камате су репрограмиране на рок од 3. године, уз месечно плаћање у једнаким ратама почевши 31. јануара 2009. године уз камату у висини есконтне стопе Народне банке Србије.

Финансирање ревитализације Ђердапа I

Предузеће је на основу договора постигнутог између влада СР Југославије и Руске Федерације о финансирању ревитализације са повећањем инсталиране снаге хидроагрегата хидроенергетског и пловидбеног система Ђердап I из средстава клириншког дуга бившег СССР према бившој СФРЈ, на дан 29. марта 2003. године закључило Уговорни споразум о ревитализацији са повећањем инсталиране снаге хидроагрегата хидроенергетског и пловидбеног система Ђердап I број 05030856/030135-0275 са Отвореним акционарским друштвом „Енергомашекспорт-Силовије машини“, Москва, извођачем радова, у вредности од УСД 100,511,390 са седам допуна.

Владе Руске Федерације и Републике Србије су 27 априла 2007. године закључиле међудржавни споразум о регулисању обавеза бившег СССР по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР и бивше СФРЈ и протокол између Министарства финансија и Министарства рударства и енергетике Републике Србије и одговарајућих министарстава Руске федерације о начину измиривања дуговања. Потврђено је да ће за рачун измиривања дуговања Руске федерације према Републици Србији бити испоручена роба и услуге за реализацију ревитализације „ХЕ Ђердап I“ у висини од УСД 100,511,390

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Финансирање ревитализације Ђердана I (наставак)

На основу наведеног Међудржавног споразума и Протокола, Предузеће је после датума биланса стања, 19. марта 2009 године, закључило са извођачем радова ОАО „Силовије Машини – ЗТЛ ЛМЗ Електросила, Енергомашекспорт” допуни бр. 8 наведеног комерцијалног уговора од 29 марта 2003. године, којим су разрешена спорна питања по основу обима радова и цене опреме коју испоручује Руска страна.

У складу са одлукама надлежних органа Републике Србије биће регулисано питање услова, рока и начина враћања искоришћених средстава по основу клириншког дуга у вредности од УСД 100,511,390 за реализацију одговарајућег дела допуне бр. 8 од 19.03.2009. године комерцијалног Уговора од 29. марта 2003. године са седам допуна.

Анализа повлачења одобрених кредита

Ради финансирања специфичних пројеката којим се повећавају производни капацитети у термоелектранама и хидроелектранама, Предузеће је закључило више уговора о зајму са међународним финансијским организацијама у којима се Савезна Република Југославија, односно Државна заједница Србије и Црне Горе или Република Србија појављује као гарант:

<u>Кредитор</u>	<u>Валута</u>	<u>Уговорени износ</u>	<u>Повучени износ</u>
Европска банка за обнову и развој	EUR	39,600,000	29,557,007
Европска банка за обнову и развој	EUR	60,000,000	27,180,251
Европска инвестициона банка	EUR	22,000,000	22,000,000
KfW	EUR	16,000,000	7,686,842
KfW	EUR	30,000,000	9,942,328
IDA	SDR	12,240,000	1,994,925

Анализа доспећа дугорочних кредита

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	На дан 1. јануара 2008.
Од једне до пет година	14,629,512	10,445,154
Преко пет година	26,920,502	24,651,521
	<u>41,550,014</u>	<u>35,096,675</u>

Анализа кредита по валутама у којима се захтева плаћање

	У хиљадама динара	
	Износ у валути	31. децембар 2008.
EUR	266,647,953	23,625,276
USD	127,945,427	8,047,767
CHF	84,178,143	5,000,518
YPU	2,397,786,667	1,670,308
XDR	1,994,925	194,220
Укупно		<u>38,538,089</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

29. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода	4,497,515	5,446,376
Репрограмиране обавезе према ЈП Србијагас	36,254	471,298
Остале дугорочне обавезе	<u>92,770</u>	<u>106,112</u>
Текућа доспећа:		
- репрограмиране обавезе по основу јавних прихода	(578,980)	(504,958)
- репрограмиране обавезе према ЈП Србијагас	(36,254)	(435,044)
- остале дугорочне обавезе	<u>(744)</u>	<u>(9,693)</u>
	<u>4,010,561</u>	<u>5,074,091</u>

Обавезе по основу пореза и доприноса на зараде и пореза на промет које нису биле измирене на дан 31. децембра 2002. године репрограмиране су на 120 месечних рата уз каматну стопу у висини есконтне стопе Народне банке Србије. Приликом отплате последње рате обавеза, Предузеће има право на отпис обавеза у висини од 30% обрачунатих камата до 30. септембра 2003. године.

Предузеће је једнократно извршило уплату дела репрограмираних обавеза по основу пореза на доходак грађана, пореза на финансијске трансакције, доприноса за обавезно осигурање за случај незапослености у укупном износу од 155,099 хиљада динара, и тиме стекло право на остваривање погодности предвиђених Законом о отпису камате на доспеле обавезе по основу одређених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, односно на отпис камате у висини од 100% у износу од 129,358 хиљада динара.

Репрограмиране обавезе по основу секундарног пореског давања обрачунате на неблаговремене уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање, Предузеће ће измиривати у складу са Одлуком Владе РС, како је наведено, обзиром да не испуњава услове предвиђене Законом о мировању и отпису дуга по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање (Сл. гласник РС бр. 102-08) и подзаконским актом.

У складу са Споразумом о износу и начину регулисања међусобних потраживања и обавеза од 28. септембра 2005. године који је потписан између Предузећа и ЈП Србијагас, правног следбеника ЈП НИС, дефинисани су износи међусобних потраживања и обавеза између Предузећа и ЈП Србијагас, по основу пословања до 31. децембра 2004. године, а са стањем на дан 15. августа 2005. године и утврђено је укупно стање дуга Предузећа према ЈП НИС у износу од 1,305,131 хиљаду динара. Предузеће отплаћује ове обавезе у 36 једнаких месечних рата почев од фебруара 2006. године. У периоду отплате дуга месечне рате се усклађују са кретањем цена на мало у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

30. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
Обавезе у иностраној валути		
Део дугорочних кредита у иностранству који доспева до једне године	5,341,503	4,928,090
Дугорочни кредити који доспевају до једне године од:		
- домаћих банака у стечају	878,175	238,532
- осталих банака	780,431	458,745
Остале краткорочне финансијске обавезе	501,678	1,372,512
Обавезе у динарима		
Део дугорочних кредита који доспева до једне године	1,144,923	508,037
Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године	615,978	949,695
Остало	321,666	931,304
	<u>9,584,354</u>	<u>9,386,915</u>

31. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
Примљени аванси	2,262,358	1,322,513
Добављачи:		
- у земљи	10,447,822	8,484,677
- у иностранству	5,702,013	4,876,541
- ЈП Електромрежа Србије	1,456,111	1,793,376
Обавезе по основу РТВ претплате	13,412,331	9,464,351
Остале обавезе из пословања	617,617	399,462
	<u>33,898,252</u>	<u>26,340,920</u>

Обавеза према ЈП “Електромреже Србије” призната је по основу накнаде за приступ и коришћење система за пренос електричне енергије, како је обелодањено у напмени 7.

Ради набавке опреме, резервних делова, репроматеријала и услуга, који су неопходни ради обезбеђивања услова за техничко – технолошко јединство електроенергетског система Републике, усклађен развој електропривредних делатности, рационално и ефикасно искоришћавање природних ресурса и континуирано снабдевање потрошача електричном енергијом, ЈП ЕПС је признао обавезе према повериоцима у земљи и у иностранству. Део преузетих обавеза према добављачима у земљи и у иностранству биће измирен из кредита, као што је наведено у напмени 28.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

32. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
		<i>Кориговано</i>
Доспеле позајмице од Министарства финансија Републике Србије	906,252	906,252
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	438,603	1,250,392
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	911,464	828,912
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	659,705	1,696,214
Остале обавезе	80,164	72,444
	<u>2,996,188</u>	<u>4,754,214</u>

На основу закључених уговора са Министарством финансија и економије у току 2001. године ЈП ЕПС је користио позајмицу из средстава буџета Републике Србије ради временског премошћивања неравномерног притицања прихода за одржавање континуитета активности на преосталим ремонтима и санационим радовима. Укупно је коришћено 3.1 милијарде динара од чега је у току 2002. године враћено 1.5 милијарди динара.

Позајмица је одобрена са роком враћања до 31. децембра 2001. године и каматом у висини есконтне стопе Народне банке Србије. На дан 18. октобра 2006. године закључен је уговор о цесији између ЈП ЕПС и Министарства финансија Републике Србије којим је уступљено потраживање од предузећа Одбрамбена индустрија Србије чиме је измирен део обавезе према Министарству финансија Републике Србије у износу од 667,431 хиљаду динара.

Обавезе по основу камата и трошкова финансирања на дан 31. децембра 2008. године укључују обрачунате камате по следећим основама:

- камате на рефинансиране кредите од Међународне банке за обнову и развој и Европске инвестиционе банке у износу од 122,562 хиљаде динара,
- камате на репрограмиране обавезе према ЈП “Електромрежа Србије“ у износу од 114,875 хиљада динара,
- камате на кредит Владе Руске Федерације реализованог преко домаћих банака у стечају у износу од 8,466 хиљада динара,
- камате на доспеле обавезе према домаћим банкама у стечају у износу од 1,582 хиљаде динара

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

33. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНИХ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
Порез на додату вредност	457,035	697,420
Разграничени порез на додату вредност	1,988,520	2,344,119
Накнаде за коришћење вода, грађевинског земљишта и осталих јавних добара	272,729	246,815
Остали јавни приходи	428,501	736,944
Обрачунати трошкови	1,375,983	1,362,791
Одложени приходи по основу примљених донација	14,824,105	13,706,624
Остала пасивна временска разграничења	439,223	210,191
	<u>19,786,096</u>	<u>19,304,904</u>

Обавезе по основу исказаног ПДВ-а односе се на дуговни порез наредног пореског периода, који је плаћен по умањењу претходног пореза на додату вредност после датума биланса стања.

Током протеклих година, Предузеће је примало средства на име финансијске и техничке помоћи од земаља Европске Уније, Швајцарске, Јапана и међународних организација, која су иницијално призната као одложени (разграничени) приход. Признавање прихода врши се на систематској основи током корисног века трајања средства у периоду када се евидентирају трошкови везани за њихово коришћење односно употребу.

34. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007. <i>Кориговано</i>
Процењена ратна штета	5,134,564	4,563,507
Обавезе за издате гаранције и друге облике за обезбеђење обавеза ЈП ЕПС	1,495,189	2,988,781
Објекти друштвеног стандарда уступљени	392,929	392,929
Издате бланко соло менице	25,672,882	21,713,955
Отписана учешћа у капиталу	263,318	265,682
Одложена пореска средства	5,690,717	3,386,094
Остала ванбилансна актива	8,713,394	9,145,273
	<u>47,362,993</u>	<u>42,456,221</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

35. БИЛАНС УСПЕХА ПО ДЕЛАТНОСТИМА

	Електрична енергија 2008.	Угаљ 2008.	Топл.енер и техн. пара 2008.	Дистрибуција и управљање ел. енергије 2008.	Трговина на мало ел. енергијом 2008.	Трговина на велико ел. енергијом 2008.	Металска индустрија 2008.	Остало 2008.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ								
Приходи од продаје	82,748,470	42,102,155	1,683,843	29,606,890	101,550,550	94,820,365	3,807,900	115,306
Приходи од активирања учинака и робе	6,706	23,603	-	2,483,818	-	2,030	219	-
Повећање вредности залиха учинака	145,345	-	2,172	-	-	-	1,219,335	-
Остали пословни приходи	1,330,256	534,882	20,723	3,110,310	4,623	169,134	34,672	120
	84,230,777	42,660,640	1,706,738	35,201,018	101,555,173	94,991,529	5,062,126	115,426
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ								
Набавна вредност продате робе	(13)	(2,579)	(154)	-	-	(1,983)	-	-
Трошкови материјала	(47,503,820)	(6,687,152)	(1,505,418)	(18,871,401)	(76,763,633)	(89,168,580)	(1,749,664)	(14,694)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(7,075,839)	(14,059,655)	(403,841)	(9,255,205)	(2,017,303)	(622,736)	(2,807,301)	(153,684)
Трошкови амортизације и резервисања	(23,684,392)	(9,590,215)	(813,920)	(15,182,872)	(663,849)	(122,120)	(708,681)	(19,726)
Остали пословни расходи	(12,695,151)	(11,856,662)	(287,602)	(5,698,340)	(12,984,802)	(1,048,114)	(723,854)	(12,852)
	(90,959,215)	(42,196,263)	(3,010,935)	(49,007,818)	(92,429,587)	(90,963,533)	(5,989,500)	(200,956)
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/(ГУБИТАК)	(6,728,438)	464,377	(1,304,198)	(13,806,800)	9,125,586	4,027,996	(927,374)	(85,530)
Финансијски приходи	957,526	440,727	43,758	94,342	4,638,268	5,394,135	44,308	383
Финансијски расходи	(5,437,841)	(2,108,631)	(91,298)	(145,763)	(734,639)	(5,760,202)	(77,155)	(1,919)
Остали приходи	497,661	388,065	242,067	332,944	898,475	159,992	24,790	32
Остали расходи	(1,270,105)	(1,059,696)	(134,177)	(876,367)	(7,778,974)	(6,217,885)	(18,142)	(116)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	(11,981,197)	(1,875,159)	(1,243,848)	(14,401,644)	6,148,716	(2,395,964)	(953,573)	(87,150)
	-	-	-	(1,235,838)	1,225,198	-	-	-
Порез на добитак	1,080,806	330,259	(353)	283,082	154,718	-	(661)	(170)
Одложени порески приходи/(расходи) периода	1,250,789	559,108	(328)	409,090	162,373	-	(661)	(170)
Порез на добитак	(169,983)	(228,849)	(25)	(126,008)	(7,655)	-	-	(0)
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК)	(10,900,391)	(1,544,900)	(1,244,201)	(15,071,318)	7,863,350	(2,395,964)	(954,234)	(87,320)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

36. ПРЕУЗЕТЕ И ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

Предузеће је на дан 31. децембра 2008. године извршило резервисање за потенцијалне губитке по основу судских спорова у износу од 1,090,728 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 644,264 хиљада динара).

Руководство Предузећа сматра да по преосталом износу судских спорова који се воде против Предузећа, а за које није извршено резервисање за потенцијалне губитке, не могу настати материјално значајне штете по Предузеће.

Преузете обавезе

Ради стицања некретнина, постројења и опреме за своје потребе и за рачун зависних привредних друштава преузете су уговором обавезе са следећим испоручиоцима од чега је :

<u>Добављач</u>	<u>Уговорена вредност</u>	<u>У хиљадама динара</u>	
		<u>Реализовано до 31. децембра 2008. године</u>	<u>Преузете обавезе</u>
Andritz-VA Tech Hydro GmbH	5,807,313,561	300,223,691	5,507,089,870
ГОША ФОМ	97,461,100	81,477,115	15,983,985
ГОША Монтажа Engineering Dobersek and Möller Materials Handling GmbH	150,621,700 2,082,957,854	111,372,102 1,472,574,041	39,249,598 610,383,813
ThyssenKrupp Fördertechnik GmbH	729,234,340	594,389,960	134,844,380
MAG Intertrade Holding	390,547,095	313,466,493	77,080,602
ThyssenKrupp Fördertechnik GmbH	1,977,574,320	867,348,946	1,110,225,374
MAN TAKRAF Fördertechnik GmbH	637,927,200	501,703,517	136,223,683
FAM	3,041,672,330	1,839,385,624	1,202,286,706
MAN TAKRAF Fördertechnik GmbH	655,647,400	417,961,662	237,685,738
	<u>15,570,956,900</u>	<u>6,499,903,151</u>	<u>9,071,053,749</u>

Заштита животне средине

Програмом пословања ЕПС-а предвиђено је улагање ради заштите животне средине (уградња постројења за одсумпоравање, одлагање пепела и шљаке, стабилизација терена у подручјима брана, заштите подземних вода и приобаља, балансирања отпадних вода и слично). По наведеном основу није извршено резервисање, јер руководство сматра да се сви будући издаци могу директно приписати средству које се набавља ради заштите животне средине.

37. ПОСЛОВНИ РИЗИЦИ

У сврхе сагледавања финансијског положаја, успешности и промена у финансијском положају предузећа, дају се додатне информације о финансијским инструментима, како би се проценио значај истих на финансијски положај и перформансе Предузећа.

Како је наведено у напоменама уз Консолидоване финансијски извештаје, Предузеће нема финансијске инструменте класификоване као инструменти по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијска средства и обавезе призната су по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

37. ПОСЛОВНИ РИЗИЦИ (наставак)

Референтна каматна стопа, према подацима НБС, на дан Биланса стања износи 17,5%, а почев од 6. априла 2009. године иста износи 15%. Ипак, Предузеће је изложено тржишном ризику (валутном ризику и ризику од промене каматне стопе), ризику ликвидности и кредитном ризику, како је даље наведено.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику у односу на флукуације курса валута страних валута, обзиром на чињеницу да спроводи одређене активности путем девизних трансакција, које се пре свега тичу набавки опреме и усклађивања прихода и расхода од продаје. Услед непостојања развијеног финансијског тржишта, Предузеће не користи финансијске инструменте у циљу смањивања девизног ризика. Према макроекономским пројекцијама ресорних органа РС, очекује се депресирање динара у односу на EUR за 10%. Поред тога, најзначајнији део обавеза по кредитима Предузећа је номиниран у страним валутама. Вредност монетарних ставки за чије се плаћање, односно наплату захтева нефункционална валута, исказана је како следи:

	Средства		Обавезе	
	2008.	2007.	2008.	2007.
EUR	71,997,394	148,074,638	349,276,914	360,155,969
JPY	-	-	2,473,947,266	2,503,112,104
NOK	80	-	-	-
SEK	1,480	518	-	-
CHF	97,181	60,828	86,362,653	87,618,184
GBP	2,036	2,701	-	4,904
USD	23,083,687	28,250,851	226,814,015	233,467,304
XDR	-	-	1,994,925	40,777

Ризик од промене каматних стопа

Ризик од промена каматних стопа је ризик да ће се вредност обавеза Предузећа изменити у зависности од промена каматних стопа на тржишту. Услед непостојања развијеног финансијског тржишта, Предузеће не користи финансијске инструменте у циљу смањивања ризика од промена каматних стопа. Према степену изложености ризику, укључујући и обавезе по кредитима чија ефективна каматна стопа је обелодањена у напмени 28, даје се преглед како следи:

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

37. ПОСЛОВНИ РИЗИЦИ (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	1,865,163	4,618,702
Потраживања од купаца	69,147	69,533
Остала потраживања	2,489,191	2,975,201
Дати аванси	5,581,482	6,834,619
Готовина и готовински еквиваленти	643,684	314,711
	<u>10,648,667</u>	<u>14,812,766</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	313,139	332,098
Остала потраживања	754,800	645,014
Готовина и готовински еквиваленти	5,581,622	5,084,459
	<u>6,649,561</u>	<u>6,061,571</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	396,534	1,762,095
Потраживања од купаца	26,335,753	25,277,019
Остала потраживања	14,846,483	11,399,727
	<u>41,578,770</u>	<u>38,438,841</u>
	<u>58,876,998</u>	<u>59,313,178</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносна</i>		
Обавезе према добављачима	11,977,935	8,718,859
Остале обавезе и примљени аванси	3,919,189	3,926,510
	<u>15,897,124</u>	<u>12,645,369</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	28,500,067	23,848,398
Остале обавезе и примљени аванси	2,020	2,020
Текућа доспећа дугорочних кредита	6,435,741	5,973,397
	<u>34,937,828</u>	<u>29,823,815</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	16,979,965	16,241,826
Обавезе према добављачима	5,628,011	6,435,735
Остале обавезе и примљени аванси	19,274,334	18,249,663
Краткорочни кредити	223,445	287,110
Текућа доспећа дугорочних кредита	2,325,269	1,109,702
	<u>44,431,024</u>	<u>42,324,036</u>
	<u>95,265,976</u>	<u>84,793,220</u>
Нето ризик од промене каматних стопа	<u>2,852,254</u>	<u>3,885,195</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

37. ПОСЛОВНИ РИЗИЦИ (наставак)

Кредитни ризик

Предузеће је изложено кредитном ризику у случају да дужници нису у могућности да измире своје обавезе. Изложеност Предузећа кредитном ризику је ограничена на исказану вредност потраживања од купаца и осталих потраживања. Потраживања од купаца се састоје од великог броја (3,3 милиона) потрошача по уобичајеним условима и, према томе, појединачне концентрације кредитног ризика нису значајне. Потраживања од купаца су у овим консолидованим финансијским извештајима приказана умањена за исправку вредности сумњивих и спорних потраживања, која је процењена од стране руководства Предузећа на основу претходних искустава, текућих економских показатеља и услова у окружењу у којем Предузеће послује. Просечан период наплате потраживања од купаца (утврђен преко нето вредности потраживања) у 2008. години износио је 65 дана (у 2007. години је 66 дана).

Са стањем на дан под којим се саставља Консолидовани финансијски извештај за 2008. годину, даје се преглед финансијских средстава – потраживања од купаца по којима је/није прекорачен рок доспећа и по којим је/није умањена вредност, и то:

2008. година

	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	14,342,454	75,397	14,267,057
Доспела, исправљена потраживања од купаца	55,168,110	55,168,110	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	12,137,843	-	12,137,843
	<u>81,648,407</u>	<u>55,243,507</u>	<u>26,404,900</u>

2007. година

Недоспела потраживања од купаца	12,640,982	21,953	12,619,029
Доспела, исправљена потраживања од купаца	46,713,910	46,713,910	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	12,727,523	-	12,727,523
	<u>72,082,415</u>	<u>46,735,863</u>	<u>25,346,552</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

37. ПОСЛОВНИ РИЗИЦИ (наставак)

Ризик ликвидности

Предузеће не користи финансијске инструменте у циљу смањивања ризика ликвидности. Преостале уговорне финансијске обавезе доспевају за наплату како је даље приказано:

2008. година	Од 3 месеца					Укупно
	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	
Обавезе према добављачима	11,977,935	-	-	-	-	11,977,935
Остале обавезе и примљени аванси	2,070,787	678,707	1,169,695	-	-	3,919,189
Некаматносна	14,048,722	678,707	1,169,695	-	-	15,897,124
Дугорочни кредити	-	-	-	13,453,420	15,046,647	28,500,067
Остале обавезе и примљени аванси	2,020	-	-	-	-	2,020
Текућа доспећа дугорочних кредита	98,181	423,250	5,914,310	-	-	6,435,741
Фиксна каматна стопа	100,201	423,250	5,914,310	13,453,420	15,046,647	34,937,828
Дугорочни кредити	-	-	-	5,106,110	11,873,855	16,979,965
Обавезе према добављачима	5,628,011	-	-	-	-	5,628,011
Остале обавезе и примљени аванси	18,516,090	160,365	597,879	-	-	19,274,334
Краткорочни кредити	-	-	223,445	-	-	223,445
Текућа доспећа дугорочних кредита	78,492	454,206	1,792,571	-	-	2,325,269
Варијабилна каматна стопа	24,222,593	614,571	2,613,895	5,106,110	11,873,855	44,431,024
	38,371,516	1,716,528	9,697,900	18,559,530	26,920,502	95,265,976

2007. године	Од 3 месеца					Укупно
	Мање од 1 месеца	1 - 3 месеца	до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	
Обавезе према добављачима	8,718,859	-	-	-	-	8,718,859
Остале обавезе и примљени аванси	2,824,559	396,754	705,197	-	-	3,926,510
Некаматносна	11,543,418	396,754	705,197	-	-	12,645,369
Дугорочни кредити	-	-	-	10,211,454	13,636,944	23,848,398
Остале обавезе и примљени аванси	2,020	-	-	-	-	2,020
Текућа доспећа дугорочних кредита	575,438	126,364	5,271,595	-	-	5,973,397
Фиксна каматна стопа	577,458	126,364	5,271,595	10,211,453	13,636,944	29,823,815
Дугорочни кредити	-	-	-	6,502,314	9,739,512	16,241,826
Обавезе према добављачима	6,435,735	-	-	-	-	6,435,735
Остале обавезе и примљени аванси	16,039,328	195,649	2,014,686	-	-	18,249,663
Краткорочни кредити	-	-	287,110	-	-	287,110
Текућа доспећа дугорочних кредита	50,641	197,163	861,898	-	-	1,109,702
Варијабилна каматна стопа	22,525,704	392,812	3,163,694	6,502,314	9,739,512	42,324,036
	34,646,580	915,930	9,140,487	16,713,767	23,376,456	84,793,220

Порески ризици

Порески закони Републике Србије су предмет честих измена и тумачења од стране законодавства. Период застарелости пореске обавезе је десет година.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

38. ГУБИЦИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

У редовном пословању, Предузеће остварује значајне техничке и нетехничке губитке електричне енергије. Технички губици настају по основу преноса у дистрибутивном систему електричне енергије до крајњег потрошача. Нетехнички губици представљају количину електричне енергије утрошене од стране потрошача коју Предузеће није у могућности да идентификује, прода и наплати. Предузеће је у 2008. години имало укупне дистрибутивне губитке од 14.48% или 4.679 GWh (2007. година: 14.17% односно 4,456 GWh) што представља укупну разлику између купљене и продате електричне енергије и укључује и техничке и нетехничке губитке. По процени руководства крађе учествују са 2-3% у укупним дистрибутивним губицима.

39. ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ НАСТАЛИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

а) Промена правне форме

После датума Биланса стања постоји намера власника о промени правне форме Јавног предузећа. Наиме, Законом о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације ("Службени гласник РС" број 123/07) уређено је остваривање права грађана на новчану накнаду по основу продаје акција или удела евидентираних у Приватизационом регистру који се води у складу са Законом о приватизацији ("Службени гласник РС", бр. 38/01, 18/03 и 45/05) и пренос без накнаде акција предузећа и привредних друштава која су одређена овим законом (у даљем тексту: пренос акција).

Носиоци права остварују право на поделу акција без накнаде (у даљем тексту: бесплатне акције) у Јавном предузећу "Електропривреда Србије" Београд, односно привредним друштвима са већинским учешћем државног капитала, односно привредним друштвима која обављају делатност од општег интереса, с тим што капитал за стицање бесплатних акција износи 15% од основног капитала сваког предузећа.

Такође, утврђено је и право запослених и бивших запослених у предузећу по спроведеној приватизацији да остварују право на пренос без накнаде акција тог предузећа у висини од ЕУР 200 по пуној години радног стажа у том предузећу обрачунато према процењеној тржишној вредности укупног капитала предузећа пре спроведене приватизације, рачунато у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан вршења процене, а највише за 35 година радног стажа. Запосленима и бившим запосленима сматрају се запослени и бивши запослени у ЈП ЕПС и запослени и бивши запослени у ЈП "Електромрежа Србије", Београд, ЈП за подземну експлоатацију угља "Ресавица", ЈП "Копови Косова", ЈП "Термоелектране Косово" и ЈП "Електрокосмет", као и њиховим правним претходницима. Капитал исказан у акцијама који се преноси без накнаде запосленима и бившим запосленима, не представља део капитала за стицање бесплатних акција који се преноси грађанима.

Рок за пренос акција запосленима и бившим запосленима појединачног предузећа спроводи се у року од шест месеци по спроведеној приватизацији тог предузећа актом Владе. У року одређеном до 30. јула 2008. године, извршено је евидентирање грађана који имају право на новчану накнаду и на пренос акција без накнаде и запослених и бивших запослених у ЈП ЕПС.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

39. ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ НАСТАЛИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА (наставак)

б) Оснивање друштва

1. У извештајном периоду започете су активности на процени релевантних правних, економских и техничких услова за организационо и функционално издвајање делатности трговине електричном енергијом на мало у посебан правни субјект. Наиме, ради стварања услова да ЕПС, као пословни систем, функционише ефикасније и рентабилније, истовремено са активностима на корпоратизацији ЕПС, анализираће се оправданост реорганизације зависних привредних друштава, са организационог, економског, финансијског и функционалног становишта, са предлогом услова и начина за спровођење поступка реорганизације, као и сагледавање потребе организационог издвајања обављања појединих делатности или пословних функција у засебне привредне субјекте, имајући у виду захтеве правне регулативе ЕУ у области енергетике (трговина електричном енергијом на мало), а по извршеном усаглашавању локалних прописа.

2. После датума биланса стања, предузеће је објавило јавни позив за подношење писама о заинтересованости и доказа о испуњењу критеријума за квалификацију заинтересованих партнера ради заједничког улагања у:

- пројекат ТЕ Никола Тесла Б3, који се односи на изградњу и управљање новим енергетским постројењем на локацији ТЕ Никола Тесла Б, са надкритичним параметрима паре и снаге од око 700 MW,
- пројекат ТЕ Колубара Б (организациони део зависног предузећа ПД ТЕНТ д.о.о.), који се односи на завршетак изградње и управљање термоелектраном на лигнит снаге 2 x 350 MW.

Наиме, на основу сагласности власника, Управни одбор донео је одлуку о спровођењу поступка за избор стратешких партнера за заједничку изградњу наведених производних капацитета са роком за доставу писама о заинтересованости до 20. марта 2009. године. У остављеном року 53 правних лица доставила су писма о заинтересованости. Реализација заједничког улагања наметнуће и преуређење организације групе Електропривреде Србије.

3. Управни одбор Предузећа је на дан 6. марта 2008. године донео одлуку о улагању капитала у оснивање Друштва за изградњу хидроенергетских постројења, производњу и трговину електричном енергијом “Хидроелектране Горња Дрина”, д.о.о. Фоча, у Републици Српској, Босна и Херцеговина са стратешким партнерима, и то:

- Мјешовити Холдинг “Електропривреда Републике Српске” - Матично предузеће акционарско друштво Требиње, Република Српска, Требиње и
- Мјешовити холдинг “Електропривреда Републике Српске” Требиње - Зависно предузеће “Хидроелектране на Дрини“, акционарско друштво Вишеград, Република Српска, Вишеград.

ЈП ЕПС ће по основу новчаног улога у основном капиталу Друштва стећи удео у висини од 50% вредности основног капитала Друштва (укупно 100.000 КМ), а остали Оснивачи у висини од по 25%. На одлуку Управног одбора Влада РС је дала претходну сагласности о улагању капитала ЈП ЕПС у Друштво (“Службени гласник РС” број 29/08). Оснивањем новог ентитета очекује се покривање дела билансног мањка електричне енергије ЈП ЕПС и стварање могућности за оптимално управљање горњим током реке Дрине, чиме би се обезбедило смањење трошка обезбеђења резерве у снази при експлоатацији оба електроенергетска система и стварање услова за продају вишка електричне енергије под најповољнијим условима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

39. ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ НАСТАЛИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА (наставка)

б) Оснивање друштва (наставка)

У току је израда претходне студије и идејног решења наведеног пројекта, као и студије изводљивости за коришћење хидроенергетског потенцијала река Горње Дрине и Сутјеске (ХЕ Бук Бијела, Фоча, Паунци и Сутјеска).

4. Поред наведеног, у извештајном периоду Предузеће и Град Нови Сад изразили су обострану заинтересованост за успостављање партнерског односа кроз оснивање заједничке компаније, чијом докапитализацијом би се обезбедила неопходна инвестициона средства за реконструкцију постојећег, односно изградњу новог постројења за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије.

ЈП ЕПС и Град Нови Сад ће, поред новчаног улога, у фази докапитализације, унети ствари и опрему (постојећи капацитети, земљиште и инфраструктура), док би стратешки партнер уложио капитал, те би сразмерно уложеном капиталу стекао учешће у власништву новооснованог субјекта. Информација о наведеним активностима достављена је Влади РС ради прибављања сагласност.

в) Стратегија одрживог развоја

Ради успешног уласка у нову конкурентску еру економских односа на глобалном, регионалном, националном, па и на локалном нивоу, Влада РС је донела Националну стратегију одрживог развоја и Акциони план за спровођење Националне стратегије одрживог развоја за период од 2009. до 2017. године ("Службени гласник" број 57/08, односно 22/09).

Полазећи од потреба за изградњу нове и ревитализације и модернизације постојеће инфраструктуре, као и чињенице да производња и потрошња енергије проузрокује главни притисак на животну средину у Републици Србији, у сектору енергетике се очекују и највеће инвестиције. То је истовремено и услов за интеграцију домаћег енергетског сектора у регионално и европско тржиште енергије.

С тим у вези, Акционим планом Владе РС, предвиђене су даље активности на:

- модернизацији, реструктурирању и економизацији електроенергетског сектора,
- стварању законодавног оквира и дефинисању подстицајних мера, кроз смањење разних такса за загађење животне средине и других такса, обезбеђивање повољних кредита и субвенције за примену ових мера, финансирања енергетских уштеда од треће стране, диференцијацију пореза за унапређење производа и активности погодних за животну средину,
- покривање пуних економских трошкова ценом електричне енергије, укључујући свеукупне интернационализоване (интерне и екстерне) екстерналије,
- коришћењу обновљивих извора и изградњу постројења за искоришћење енергије из отпада, као и коришћења комбиноване производње топлотне и електричне енергије,
- изградњу или унапређењу инфраструктуре за управљање пепелом (употреба истог као секундарне сировине у грађевинарству) и др.

Акционим планом су дефинисани и извори финансирања, као и укупни издаци за спровођење истих, где год је то било могуће. Из сопствених средстава групе ЕПС, донација или из позајмљених средстава, а ради улагања у инфраструктурне захвате у енергетици ради заштите:

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

39. ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ НАСТАЛИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА (наставак)

в) Стратегија одрживог развоја

- ваздуха и тла, процењена вредност средстава износи ЕУР 765,100 хиљада,
- вода, процењена вредност средстава износи ЕУР 6,543 хиљада,
- управљања отпадом, процењена вредност средстава износи ЕУР 8,000 хиљада.

У извештајном периоду предузете су активности за део напред наведених активности, како је обелодањено у намени 31. и 33. ("Систем одвођења пепела ТЕНТ Б" у вредности од ЕУР 28,005 хиљада, који се финансира из средстава Оквирног споразума СРЈ и Комисије Европских заједница, "Пројекат одлагања пепела ТЕ-КО Костолац" у вредности од ЕУР 23,509 хиљада, који се финансира из позајмљених средстава).

40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском девизном тржишту примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре за поједине главне валуте су:

	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
USD	62,9000	53,7267
EUR	88,6010	79,2362
CHF	59,4040	47,8422
YPU	0,6960	0,4800
XDR	97,3572	84,8065